National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
JOURNAUX

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 31 (3144) XXXIV aastakäik

Teisipäeval, 23. aprillil 1985 — Tuesday, April 23, 1985

Üksiknumbri hind 70 senti

Eesti kirik - eesti keele alaline kasutaja

EELK Kanada koguduste läbikäik üle poole miljoni dollari — Eesti koolid õpetagu usuõpetust — Rahvuslusel konflikt kristlusega

Möödunud laupäeval ligi 30 EELK Kanada koguduse õpetajat ja esindajat tegid praostkonna sinodil kokkuvõtteid 1984. a. tegevusest ja pidasid nõu kuidas eesti kiriku tööd viljakamalt edasi viia. Sinodist võttis osa ka piiskop Karl Raudsepp.

Sinod algas õp. Heino Laaneotsa palvusega, kes tegi alul teatavaks, et 3. aprillil arreteeriti N. Liidu ametivõimude poolt kodumaal Urvaste koguduse õpetaja Harry Mõtsnik. Teade saabus peapiiskop K. Veemi kaudu, kes soovis sinodile head kordaminekut. Õp. H. Mõtsnik on pidanud rea ehmatamapanevalt julgeid jutlusi, milles tõlgitseb praegust olukorda kodumaal, kus kisendatakse Jumala poole, et ta meie rahva päästaks. Õp. H. Laaneots luges ühe neist jutlustest (Ilmunud Eesti Kirik nr. 3, 1984).

Sinodi avas praost Andres Taul, misjärel Peetri koguduse, kui vastuvõtja poolt tervitas nõukogu uus esimees Oskar Müllerbeck,

öeldes et peame olema julged, et suudaksime üles ehitada Jumalariiki.

Sinodi asusid juhtima praost A. Taul, sekretär E. Heinsoo ja vastuvõtja koguduse endine esimees A. Tork, teiseks protokollijaks E. Teder Vana-Andrese kogudusest.

Praostkonna 1984. a. tegevusaruande esitas praost A. Taul, alates eelmise sinodiga, mis peeti Montrealis 7. apr. 1984. Olulised punktid olid seotud ESTO-84-ga, kus toimus usuteadlaste konverents, kus tehti ajalooline otsus: EELK ordineerib naissoost õpetajaid, kui nad selleks on saanud vastava eelhariduse ja konsistooriumi kinnituse ja kui mõni kogudus on nõus neid oma õpetajaks valima. Praostkonna korraldusel toimus ka pidupäevi lõpetav õikumeeniline jumalateenistus.

Teised eelmise aasta tegevusepunktid olid uue lauluraamatu koostamine, leeriõpiku töö [illegible]dasiviimine, mis on veninud [illegible]ajate eriarvamuste tõttu.

Tegevuskava juures puudutati ka vikaarõpetaja koha täitmist, milleks praostkonna nõukogu oli juba mõningaid samme astunud

ja leidnud Usuteaduse Instituudi õpilase, kes on oma õpingud lõpetanud.

Aasta jooksul on ordineeritud õp. Olvi Pint Thunder Bay kogudusele ja installeeritud õp. Albert Roost Sudbury koguduse õpetajaks. Kaks praostkonna õpetajat E. Pähn ja E. Lootsma tähistasid 14. aprillil oma ordinatsiooni 50. a. juubelit.

Aruande lõpul oli statistilisi andmeid. Nii on kõik kogudused majanduse-tegevuse aruande lõpetanud ülejäägiga, välja arvatud Toronto Peetri ja Toronto Jakobi kogudused.

Praostkonna liikmete arv on aasta jooksul langenud ainult 114 liikme võrra surma läbi, vastavalt sellele on ka tulude kogusumma eelmise aastaga võrreldes 531.030-lt dollarilt langenud 517.958-le,

kuid on siiski ületanud pool miljonit dollarit.

Matmised on kogudustes suurenenud 120-lt (1983) 146-le, ristitute arv samal ajal oli 74 eelmise aasta 70 vastu. Armulauast osavõtjate arvu koguduse liikmete arvuga võrreldes on Vancouveri, Montreali ja Hamiltoni kogudused teistest kaugel ees. Koguduste liikmeskonna vananemisega suureneb ka õpetajate töökoormus, kuna haiglakülastuste ja hingehoiu kordade arv on tõusnud 766-lt 1246-le.

Aruande juurde lisas praost pikema katke õp. T. Vaga EELK Vancouveri Peetri koguduse usulisest ja kõlbelisest elust 1984 dekaloogi alusel, mis oli antud mõtmiseks.

Selles puudutati rahvusluse ja esimese käsu suhteid ning eesti kunstnikegrupi osa sealse eestlaskonna poolt korraldatud vastuvõtul.

Tegevusaruande juurde andis dr. R. Toi ülevaate lauluraamatu komisjoni töö käigust. Selleks on valitud 211 lauluteksti ja see kujundaks praeguse suure lauluraamatu neljandat lisa. On silmas peetud tekstide teoloogilist sisu. Töötatakse koostöös kodumaal oleva lauluraamatu uuendamise komisjoniga. Uues kogus on 100 viisi, 19 laulu võetud inglise, 7 soome ja 8 rootsi kirikuilt. Uus nootidega lauluraamat saab lootuste kohaselt sügiseks valmis. On kaalutud, kas see peaks olema selline, et oleks kasutatav ka Eestis, kuid komisjon leidis, et see pole võimalik, kuna me ei saa isamaalikke momente oma lauludest ära jätta.

Kahele aruandele järgnesid sõnavõtud lauluraamatu, ordineerimiskorra, VEKSA grupi vastuvõtu, eriti õp. T. Vaga osa selle üle, aga ka rahvusluse ja kristluse suhete üle, kuna mõned leidsid, et nende samaaegne teenimine toob kokkupõrke.

Õp. O. Gnadenteich arvas, et rahvuslus ei tohi jumaluseks saada. Kui aga Eesti Vabariigi aktusel tullakse oma lipuga Jumala ette, siis on see jumalarahvas.

Rahvas ei tohi tõusta üle Jumala, siis see on ekslik.

Vikaarõpetaja küsimuses leiti lahendus, et H. Altosaar võiks olla sel kohal Ida-Kanadas ja T. Tralla Kesk-Kanadas, kui ta on oma õpingutega valmis saanud.

Laekur E. Kalvik esitas praostkonna tulude ja kulude aruande. Sissetulekuid on olnud $6.286.61, kulusid $4.768.31, jättes $1.518.30 suuruse ülejäägi. Fondide ja kapitali jaotuses oli ettenähtud vikaarõpetaja fondi $1600, kirjastusfondi $2400, stipendiumifondi $1500 ja tegevuskapitaliks $2162.27. Pärast B. Lindre poolt etteloetud revisjonikomisjoni protokolli kinnitati aruanded.

Eelarve esitas laekur $5000 suuruses,

kuid pärast pikemaid arutlusi tõsteti Usuteaduse Instituudile ettenähtud summa $700-le

ja koguduste toetuste osa suurendati $4500-le, millega eelarve tõusis $5500-le.

(Järg lk. 4)

Modelle Toronto Eesti Seltsi Lasteaia moenäituselt. Vasakul demonstreerivad oma rannariietust Leiki Luud ja Lisa Hogg, keskel Kristin ja Lisa Molle, paremal Karina Meipoom.

Foto: Vaba Eestlane

N. Liidu raketid juba Afganistanis

Riik müüb maju ja maid

NEW DELHI — N. Liit on paigutanud oma SS-20 rakette Afganistani lääneossa, teatasid Lääne diplomaadid 18. aprillil. Arvatakse, et raketid on suunatud ülisalajaste USA sõjaliste seadmete vastu India ookeanis.

12 SS-20 raketti on juba kohale paigutatud selles kauges ja väga salajases N. Liidu lennubaasis Shindand'is, 724 km Afganistani pealinnast Kabulist läänes.

Raketid, mis paigutatud juba aasta tagasi oma kohtadele võivat olla juhitud USA laevastikubaasile India ookeanis, atollsaare Diego Garcia suunas,

kus on USA sõjaväebaas sel inglismaale kuuluval, 1600 km India lõunatipust eemal oleval saarel.

Baas on leidnud tugevat vastuseisu India poolt. India toetab ÜRO resolutsiooni, mille kohaselt India ookean peab olema „rahutsooniks", aga USA usub et baas on vajalik vastukaaluks N. Liidu laevastiku aktiivsusele selles piirkonnas.

Baasis on kommunikatsioonikeskus Polaris-allveelaev de juhtimiseks ja sel on lennuväli, mis on võimeline vastu võtma tuumalaenguga rakette kandvaid B-52 pommitajaid.

N. Liidu Shindand'i baasi tugevdati märgatavalt Iraani pantvangide kriisi puhul, kuna N. Liit oli kartnud,

et USA võiks sõjaliselt sekkuda oma pantvangide vabastamiseks.

N. Liit lubas äsja külmutada keskkaugusega SS-20 rakettide paigutamise, mis on suunatud Lääne-Euroopale. Lubadus kehtib novembrini.

Eelarve tasakaalustamise eesmärgiga on Kanada keskvalitsus pannud müügile mitu vana postkontorit, administratsiooni hoonet, kasutamata krunti ja ühe vangla. Viie miljoni dollari eest on teil võimalik saada 110-ne aastase vangla omanikuks New Westminster'is, British Columbias, ilusa vaatega Fraseri jõele ja varguskindlate müüridega. Müügil on ka mitu krunti, millele valitsus kavatses ehitada postkontoreid ja muid riiklikke asutusi. Montreali kallis Westmounti linnaosas on müügil endine Kanada Ratsapolitsei kohalik peakorter 3,75 miljoni dollari eest. Kõikide kinnisvarade ostutingimuseks on 250.000 dollariline sissemaks või 10 protsenti küsitud hinnast — olenevalt kumb on odavam.

Toronto Eesti Baptisti kogudus,
883 Broadview Avenue
pühap., 5. mail kell 18.00

dr. Johannes Tall'i helitööde-õhtu

Osalevad: **Toronto Eesti Baptisti koguduse koorid, A. Kaups** — alt, **M. Wilbiks** — sopran, **K. Raid** — tshello, **Ch. Kipper** — klaver.

Kõik on kutsutud!

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

AKADEEMILISE KODU korraldusel

toimub 26. apr. s.a. kell 8 õ. Tartu College'i suures saalis traditsiooniline

MAI-VASTUVÕTT

Baar ☆ Tants ☆ Suupisted

Laupäeval, 27. aprillil 1985 kell 5 p.l. toimub Peetri kiriku saalides

Toronto Ap.õigeusu koguduse

NÄITEMÜÜK-PEREKONNAÕHTU

Kavas: rikkalik käsitööde müügilaud, loterii, oksjonid ja kohvilaud.

Kõik südamest teretulnud!

EESTI RAHVUSTEATER 40 aastat

Pühap., 19. mail kell 3 p.l.
Ryerson'i teatris, 43 Gerrard St. E.

OPERETT

„KALURINEIU"

Pääsmed eelmüügil Eesti Abistamiskomitee äris, tel. 461-1344 ja kohapeal enne etendust.

T. E. S. Täienduskool korraldab
pühapäeval, 12. mail kell 2 p.l.
Eesti Maja suures saalis, 958 Broadview Ave.

EMADEPÄEVA AKTUSE

Emadepäeva kõnelejaks on T.E.S. Täienduskeskkooli lõpetanu INGI-MAI LOORAND
Päevakohane eeskava õpilastelt.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

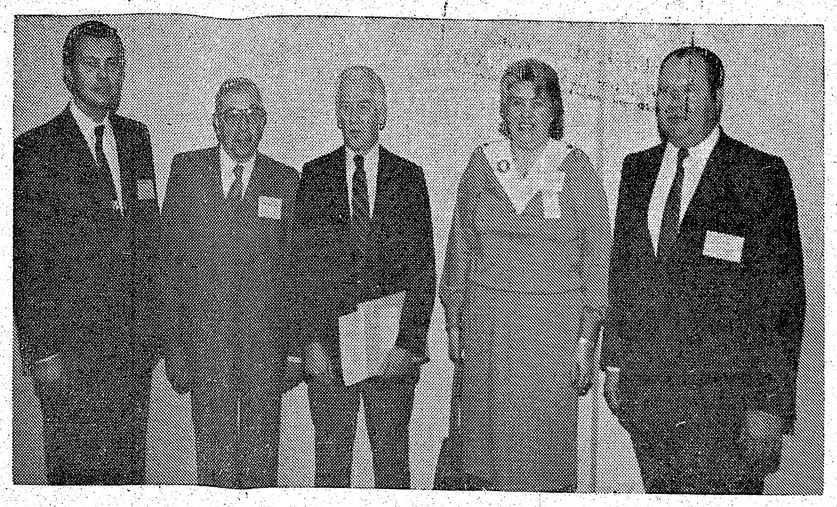

Eestlasist tegelasi IV Inimõiguste Konverentsil koos saadik John D. Scanloniga. Vasakult BVL advokaat Jaak Treiman, õp. Eduard Lind Minnesota osariigist, saadik J. D. Scanlan, VBL sekretär Viivi Piirisild ja advokaat Üllar Vitsut.

Foto: A. Piirisild

Kommentaarid

Bonn võitleb terrorismiga

Euroopa riikide omavaheline koostöö terroristide vastu võitlemises pole olnud kuigi efektiivne. Saksamaa terroristid on varjupaika leidnud Prantsusmaal, Jugoslaavias ja mujal. Terroristid on sageli töötanud teistes riikides, kui kust nad pärit, seega raskendades tabamist. Internatsionalism on kindel paremus jälgede segamiseks.

Seda on mõistnud lõpuks ka valitsused. Lääne-Saksamaa on Prantsusmaaga sõlminud leppe ja asunud koostööle, et terroriste tabada. Neile liitub Itaalia valitsus ja hiljem kutsutakse juurde Hispaania ja Jugoslaavia.

Kõigis neis riikides on tegutsenud väga tugeva sisedistsipliiniga ja rahvusvaheliste sidemetega RAF, Puna-armee grupp (Red Army, Rote Armee Fraction). Peale selle ja seoses nimetatuga, tegutsevad igas riigis kohalikud terroristide grupid. Nii on Lääne-Saksamaal Baader-Meinhof gäng ja Prantsusmaal — Action Directe ja mitmeid teisi vähemtuntuid terroristide gruppe.

Terroristid Lääne-Saksamaal saavutasid ülemvõimu sellega, et kidnäppisid mõne pankuri, ärimehe või poliitiku ja nõudsid tema vabastamise eest suurt lunaraha. Nende nõuded rahuldati ja nii said terroristid tegevuskapitali. Kui mõni kurjategija vangi langes, siis teised gängi liikmed kindnäppisid jällegi mõne üldtuntud isiku ja nõudsid tema elu eest — kaaslaste vangist vabastamist. Seesugust taktikat kasutades, ei olnud terroristide tegevusel üldse mingit riisikot, kuna valitsus (ja isiku omaksed) kidnäppijate nõuetele järele andsid ja kõik nende soovid rahuldas.

Lääne-Saksamaa opositsioonijuhi Peter Lorenz'i kidnäppijad said vangistatud seltsimehed vabaks, kuid see seik jäi viimseks, sest valitsus otsustas oma taktikat järsult muuta ning terroristidele mitte enam järele anda.

See otsus põhjustas vastuaktsioone. Riigiprokurör Buback mõrvati koos autojuhiga, siis pankiir Jürgen Ponte ja tööstur Schleyer kidnäpiti, kusjuures viimase kolm ihukaitsjat ja autojuht mõrvati. Schleyeri eest nõuti üheteistkümne terroristi vangist vabastamist (nende hulgas juhtivad Baader-gängi liikmed). Valitsus oli aga otsustanud järeleandmised lõpetada, riskides kidnäpitu eluga.

Järgnevad sündmused said maailma ajakirjanduses küllaldaselt kirjeldatud. Nimelt — neli terroristi vallutasid Lufthansa reisilennuki, mis sunniti maabuma Mogadishu lennuväljal, Somaalias. Nõuti üheteistkümne kaaslase vangist vabastamist, suure arvu reisijate elu vastu. Lääne-Saksamaalt lendas kohale erilise väljaõppe saanud võitlusühik, mis suurepärase õise atakiga lennuki vallutas ja reisijad ära päästis. Operatsiooni läbiviimisel said kolm kidnäppijat surma. Tööstur Hanns Martin Schleyeri laip leiti hiljem Prantsusmaalt.

☆

Lääne-Saksamaa valitsuse resoluutsel sammul olid ootamatult head tagajärjed — terroristide ülemvõim murdus. Järgmisel hommikul leiti kolm Baader-Meinhof gängi juhtivat liiget (Baader, Ensslin, Raspe) oma vangikongis sur-

(Järg lk. 3)

Sõjakurjategijate otsingul

Kanada valitsus andis lõpuks järele kohalike juudi organisatsioonide ning natsi sõjakuritegude uurija Simon Wiesenthali nõudmistele ning moodustas erilise komisjoni natsi sõjakurjategijate jälitamiseks ja avastamiseks Kanadas. Kuigi Kanada ajalehti lugedes jääb sageli mulje, et komisjoni loomisel on tegemist sõjakurjategijate otsimisega selle sõna üldises mõttes, siis tegelikult toimub siin ainult süüdlaste avastamine sõja kaotanud sakslaste ning nendega koos kommunismi vastu võidelnud rahvuste ringist. Komisjon ei puuduta selliseid sõjakuritegusid nagu näiteks poola ohvitseride massiline mõrv Katoni metsas, kommunistlikkude hävituspataljonide tegevus Eestis ja Lätis ning julmad massimõrvad Balti riikidest taandumisel. Need kuriteod ja mõrvad kujutavad endist tabu, millede nimetamine või esile tõstmine on maetud mitme mullakorra alla, kust läänevõimud ei söanda neid välja kaevama hakata.

Komisjon alustab tegevust Quebeci ülemkohtu kohtuniku Jules Deschenes'i juhtimisel ning peab oma uurimise tulemused esitama käesoleva aasta lõpul. Komisjoni töö üksikasjade kohta puuduvad andmed, kuid tõenäoliselt võetakse vaatluse ja uurimise alla terve rida isikuid, kes on juudi organisatsioonide ja teiste institutsioonide poolt esitatud sõjakurjategijate nimekirjas. Komisjoni ülesandeks on üle kuulata tunnistajaid ning koguda andmeid ja tõendmaterjali musta nimekirja pandud isikute tegevuse kindlaks tegemiseks Teise maailmasõja aastail. Komisjon ei avalda nimesid, vaid esitab kogutud materjalid ja tõendid valitsusele, kes teeb komisjoni uurimistöö põhjal oma otsuse ülekuulamise all olnud isikute tuleviku suhtes.

Neile mõndanimetatud uuskanadalastele, kes on pärit Balti ja Ida-Euroopa riikidest ning kes on vene ja saksa okupatsioonide taustal läbi teinud Teise maailmasõja mõllu, on selge, et kohtunik Deschenesi komisjon on võtnud enda õlgadele tohutu suure ning paljudest eriprobleemidest läbiimbutatud ülesande, mis nõuab kohtunikult ja tema abilistelt suuri teadmisi nende riikide ajaloost ning Balti ja Ida-Euroopa riikides toimunud kommunistide hirmutegudest Stalini rezhiimi ajal, samuti nendest motiividest, miks balti rahvad, ukrainlased ja teiste rahvuste liikmed võitlesid sakslaste kõrval kommunistliku Venemaa vastu.

Loodetavasti teeb komisjon ka selge vahe Relva SS-i ning parteiliste ja politseiliste ülesannetega tegelenud SS-i (Schutz-Staffel) üksuste vahel. Läänemaailmas kiputakse kõiki SS-i üksusi ühte patta panema ning unustatakse, et sõjaliste ülesannetega Relva-SS (Waffen SS) rajati alles Teise maailmasõja ajal ning neile üksustele anti parem väljaõpe ja relvastus. Waffen SS üksusi moodustati ka kommunistliku terrorirezhiimi alt vabastatud aladel ja Kanada uurimiskomisjoni esmajärguliseks ülesandeks oleks selgeks teha, miks kommunismi alt vabaneud rahvaste võitlejad nende üksustega ühinesid. Siin ei olnud motiiviks natsliku Saksamaa toetamine vaid hoopis teised põhjused, mida on võimalik selgeks teha — kui seda ainult tahetakse.

Raudeesriidetagustest riikidest pärast Teist maailmasõda Kanadasse ümber asunud etniliste gruppide suurimaks sooviks on, et Ottawas loodud uurimiskomisjon jääks rangelt erapooletule pinnale vaatamata ühe või teise grupi ja organisatsiooni survele, mida võib märgata pikema aja jooksul. On eriti oluline, et uurimiskomisjon loobuks N. Liidust „tõendite" ja „tunnistuste" hankimisest, kuna KGB luure- ja propagandaorganid on pärast Teist maailmasõda 40 aasta jooksul pidevalt atakeerinud neid sõjamehi, kes võitlesid saksa relvastatud üksuste koosseisus kommunistide vastu. KGB on osavalt ühendanud saksa sõjaväe koosseisus võidelnud sõdurite ja Eestis kommunistide vägivallategude vastu võitlemiseks loodud Omakaitse liikmete tegevuse juudi organisatsioonide poolt algatatud natsi sõjakuritegude paljastamise aktsiooniga, vabritseerides „tunnistajaid", „dokumente" ja võltsitud fotomontaazhe, mida kiputakse Läänes kasutama usutava tõendmaterjalina.

Kuivõrd oluline on selliste uurimiskomisjonide erapooletu hoiak, selgub Ühendriikide kohtuministeeriumi juurde loodud Erijuurdlusosakonna küsitava väärtusega tegutsemismeetoditest, mis on olnud paiguti sihilikud, erapoolikud ja jätnud väga palju soovida. Erijuurdlusosakonna suuremaks miinuseks on olnud puudulike tõenditega ja pahatahtlike kaebustega opereerimine, mille tagajärjel on pinnitud ja süüdistatud selliseid inimesi, kes millegis süüdi ei ole. Sealjuures on silma pilgutamata kogutud ja korjatud „tõendmaterjaliks" nimetatud süüdistusi N. Liidust, jättes tähele panemata hoiatused, et N. Liidust saadud andmete taga ei ole keegi muu kui KGB politseiaparatuur oma võltsimismahhinatsioonidega, mis mustavad ja süüdistavad kommunistide vastu võidelnud baltlasi ja teisi Ida-Euroopa rahvaid, keda venelased püüavad kätte saada nende kohtu alla andmiseks ja surma saatmiseks.

Põhjendamata ja laest võetud süüdistused, mille tagajärjel inimesi on põhjusetult nii majanduslikult kui ka vaimselt ruineeritud, on äratanud Ameerika Ühendriikides juba üldist tähelepanu, ning kohtuministeeriumi Eriuurimisosakonna tegevus, eriti koostöö N. Liidu KGB-ga, on hukka mõistetud. Võib loota, et tulevikus see kriitika Ühendriikide õigussüsteemi kõrvalhüpete vastu veelgi suureneb ja agaratele KGB-ga koostöötajatele veelgi teravamalt näppude peale hakatakse vaatama.

Kahjuks peame konstateerima, et kergekäelisi süüdistusi on esitatud ka Kanadas ning sellise kallaletungi ja mustamise ohvriks langenud inimestel on hiljem raskusi oma ruineeritud elu üles ehitamisega. Pahatahtlikkuse templit kannavad ka need süüdistused, mis on lendu lastud paljukannatanud balti rahvaste arvel, kelle kommunismivastasele võitlusele katsutakse peale lüüa natsi sõjakuritegude templit. Ja kas ei ole see masendav paradoks kui kommunistliku Venemaa ees praegu värisevad läänerii-gid hakkavad taga kiusama ja kohtu alla andma neid mehi, kes juba 44 aastat tagasi relva kätte võtsid, et kogu maailma ähvardava punase orjasüsteemi ja katkutõve vastu võidelda?!

K. A.

Desinformatsioon - N. Liidu süsteemi alus

Balti Vabadusliidu Neljanda Inimõiguste Konverentsi laudkonnavestlus nõukogude desinformatsioonist — Juhendid maailmas tähelepanu leidmiseks

Pärast lühemat vaheaega esimese konverentsi järgu järel jätkati uue laudkonnavestlusega, kus teemal „Soviet Desinformation Activities" (Nõukogude desinformatsiooni aktiivsus) kõneles ärahüppanud KGB agent ja diplomaat lätlane Imants Lesinskis ja endine Läti Komsomoli sekretär Sergei Zamascikov. Ettenähtud dr. John Grenad, Kennan Institute for Advanced Russian Studies jäi ära haiguse tõttu. Imants Lesinskis on praegult riigi kaitse all ja Sergei Zamascikov taotleb doktorikraadi ringhäälingu alal.

Lesinskis ütles, et ta sündis Lätis rikkas perekonnas. 1951. aastal lõpetas ta rahvusvahelise instituudi Moskvas. 1960. aastal määrati ta kultuurilise läbikäimise komitee esimeheks. Ta hüppas ära 1978. aastal. Ta omab doktori kraadi.

„Ma olen austatud, et Te kutsusite mind kõnelema" alustas Lesinskis oma ettekannet. Desinformatsioon tähendab, et meelega antakse vale informatsiooni. Minu desinformatsioon algas Moskva Instituudis.

Minu tööks oli kirjutada artikleid, mis andsid täiesti vale pildi maailmast. See on N. Liidu süsteemi alus.

Mina olin läti kommunistliku ajalehe, mis läheb välismaale, nagu eestlastel on „Kodumaa", toimetaja. Sama leht on ka leedulastel. Mulle anti kaks suurt raamatut, kus oli öeldud millest ma ei tohi kirjutada, neid raamatuid uuendati järjest uute keeldudega.

See ajaleht on eriline KGB väljaanne, kus kõik kaastöölised on KGB agendid. Ajakirjanikud saavad järjekindlalt rahalisi preemiaid KGB-lt. Selles ajalehes ainult kiidetakse kuldset elu N. Liidus, mis on selle eesmärgiks. Venelased seletavad Balti riikide okupeerimisest, kui rahva enese revolutsioonist. Need ajalehed valetavad ilma mingisuguste põhjusteta. Öeldakse, et kõik ajakirjanikud Läänes on Lääne agendid. Raske on niisugust süüdistust tagasi lükata. Tavaline vale on, et süüdistatakse rahva raha varastamises või seksuaalses käitumises. KGB kasutab elegantseid võtteid. Näiteks läti kommunistlik ajaleht andis välja lisalehe, kus oli öeldud, et sellele on kaastööd teinud grupp kirjanikke Läänes. 1960. aastal anti välja Nõukogude Läti kaart Frankfurtis ja kõik arvasid, et see oli Lääne produkt. Tavaline meetod on avaldada lugejakirju Läänest. Tegelikult on need kirjad kirjutatud lehe toimetajate poolt. Need kirjad tekitavad segadust ja arusaamatust pagulasgruppide vahel välismaal.

Ma kirjutasin artikleid vaba maailma ajakirjandusele ja need olid täis valeandmeid. Lääne ajakirjandus aga tahab, et ajalehed oleks tasakaalus ja nii avaldati ka minu artikleid.

Kui eestlasest autor Andres Küng reisis Eestis ja kirjutas sellest oma raamatus, siis kirjutasin artikli, mis ilmus Rootsis „Svenska Dagbladetis" ning nimetasin, et midagi sarnast ei juhtunud Eestis.

Novosty Pressi omab KGB. Nende eesmärk on saada niipalju kui võimalik valeandmeid respekteeritud Lääne ajalehtedesse. Meie siht oli küsitleda lääne ajakirjanikke, miks nad tahavad lõhkuda maailma ning selle läbi lõhkuda ka Lääne ajakirjandust. Ka Sergei Zamasckov pidi kirjutama artikli, kus kirjeldati läti noorte suurt „peace movement'i Lätis".

Lesinskilt küsiti, kas Balti KGB agendid töötavad koos, milleje Lesinskis vastas, et kõik käib läbi Moskva. Ei soovita, et KGB agendid Baltikumis vahetaksid informatsiooni. Balti KGB agentide vahel toimus ainult üks koosolek ja seal olid ka juhid Moskvast. Kahju et intellektuaalid Läänes kutsuvad külla loodusteadlasi — tegelikult on nad KGB agendid. Kahjuks nad teevad seda legaalselt ja nõrgestavad sellega siinset ilusat süsteemi.

„Role of Human Rights in the Helsinki Process" (Inimõiguste osa Helsingi kokkuleppes) teemal kõneles saadik John D. Scalan, kes on USA delegatsiooni juht Budapesti, kultuurilise foorumi konverentsile. Saadik Scanil on magistrikraad ajaloo ning vene õpingute alal. Ta on töötanud 14 aastat diplomaadina N. Liidus ja Ida-Euroopa riikides.

Ta alustas oma kõne öeldes, „Ühendriigid ei tunnusta Balti riikide vägivaldset okupatsooni ja meie suhtleme ning töötame viimaste Balti diplomaatitega.

Selleks saatis president Ronald Reagan pikema kirja Ühinenud Rahvaste organisatsiooni liikmetele. Mida me siis saame teha, baltlaste aitamiseks? Väga hea algus selleks on, et te korraldate inimõiguste konverentse ning kutsute kõnelema riigiametnikke Washingtonist.

See hoiab Balti küsimuse maailma tähelepanu fookuses.

Madriidis Max Kampleman kritiseeris järjekindlalt N. Liitu, et ta rikub inimõigusi... Ühendriikide delegatsiooni Ottawas juhib USA esindaja ÜRO's, saadik Robert Shifter. See on väga tähtis konverents. 15.—25. oktoobrini toimub kultuurikonverents Budapestis, kus me nõuame respekti kultuurilisele pärandusele, vähemräägitud keeltele, raadiole ja televisioonile. Meie loodame, et Ungari loob vabama atmosfääri, mis on kohustuseks konverentsi korraldavale maale. Meie ütleme N. Liidule, et meie oleme õnnetud, et Eestis, Lätis ja Leedus toimub inimõiguste rikkumisi. Ühendriigid on ainuke riik, kel on inimõigused ühe haruna riigi välispoliitilikas. Kahjuks ei saa me minna sõtta N. Liiduga, kuid saame neid naeruvääristada, mis venelastele ei meeldi. Oleme keeldunud N. Liidule andmast eelistatud kaubandusepartneri staatust. Afganistani pärast on meil mitmeid keelde nende suhtes, kuid Ameerika on suur mitmete huvidega riik. Näiteks olin vastu teravilja müügile N. Liidule, aga proovi seda rääkida Kansase osariigi farmeritele."

Laudkonnavestluses „American News Media Converage of Soviet Human Rights Violations" (N. Liidu inimõiguste rikkumised Ameerika meedias) kõnelesid ajaleht „Registeri" juhtkirja toimetaja Alan Bock ja tv-kommentaator, advokaat Bill Pearl. Nad ütlesid, et kahjuks ameerika ajakirjandus ei näita huvi inimõiguste rikkumiste üle Nõukogude Liidus Tegelikult on inimõiguste nõudjad need õiged vabadusesoovijad, sellepärast me ei tohi unustada Helsingi lepingute rikkumisi Nõukogude Liidu poolt.

Nad soovitasid kasutada teisi meetode tähelepanu saamiseks, öeldes: te peate tooma esile seaduste ja lepingute rikkumisi; te peaksite nõudma, et N. Liidu poliitbüroo liikmeid ei tohi lasta Ühendriikidesse, kuna Nõukogude Liit ei täida Helsingi lepinguid. Ütelge, et Välisministeerium rikub seadusi, iga poliitbüroo liige tuleks siin arreteerida. Korraldage istumine ühe senaatori büroos ja teatage sellest ajakirjandusele.

Tuleks ka esile tuua, et N. Liit oli natsi-partner — aga miks keeldub ta rääkimast Afganistanist. Tunnen muret, et ajalugu tahetakse muuta ja karistatakse ainult natse. Siin on tegemist toppelt-standardiga. Meie ei tohi segada inimõigusi natsi sõjakuritegudega.

Alan Bock ütles, et ajakirjanikud on jälgijad, kes saavad kokku mitmete mõtlemisviisi isikutega. Ta oli üllatunud, et Amnesty International'il oli niipalju julgust, et avalikult teatas ka holocaustist Kampucheas. Kahjuks ajakirjandus surub esile inimõiguste rikkumised Kesk-Ameerikas, kuid ignoreerib neid täiesti Nõukogude Liidus Isegi Sahharohvile anti liiga vähe tähelepanu. Soltsenitzõn aga avaldas tugevat mõju Ameerika rahvale.

Laudkonnavestluses „American Courts-the untapped Resource in the Struggle of Human Rights in the Soviet Union and the Occupied Baltic Nations" rääkisid advokaat Jaak Treiman ja Paul Kamenar Washingtonist. Jaak Treiman näitas filmi olümpiamängude avatseremooniast, kus rahvatantsijad oma päritolu maade rahvariietes marssisid sisse ilma lippudeta ega ei esitanud mingisugust tantsu. Balti rahvatansijad kaebasid olümpiakomitee kohtusse diskrimineerimise pärast ja kohtuprotsess on veel kõigus. Paul Kamenar soovitas kirjutada kirju oma kongressiliikmetele, jäätes neist koopiat; neil on mõju. Tuleb nõuda, et ei osteta vangide valmistatud kaupu ning rohkem tähelepanu juhtida inimõiguste rikkumistele Balti riikides.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

27. ja 28. apr.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

4. ja 5. mail
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

Rööviti lennuõnnetuse ohvreid

BOGOTA — Columbia talunikud röövisid raskelt vigastada saanud lennuõnnetuse ohvreid ja jätsid nad siis dzhunglisse surema. Lennuõnnetusel hukkus 46 inimest.

Montrealis tegutseb „Kuppari" nimeline rahvatantsurühm, kes esines rahvatantsudega Montreali Eesti Seltsi poolt korraldatud EV 67. aastapäeva aktusel. Paremalt esimene rühmajuht Helle Leitham. Foto: Meeme Sultson

Kommentaar

(Algus lk 2)

nutena — enesetapp. Meinhof oli enese tapnud juba varem. Seekord kogu gäng lagunes. Ja RAF liikmed, kes sel ajal vangis istusid, lõpetasid oma näljasrteigi. See trikk ei mõjunud enam karmi südamega Bonni valitsuse vastu.

Terroristidele järeleandmine pole lahendus. Vankumatu kindel vastupanu annab tulemusi ja võidab lõpuks terrorismi. See on taktika, mida Iisraeli valitsus on kasutanud, kuid läinud isegi kaugemale — kättetasumiseni, silm-silma, hammas-hamba vastu.

☆

Kevade toob alati uut aktiivsust. Euroopa kohalikud ja RAF terroristid koondavad ridu, konsolideerivad IRM (International Revolutionary Movement) rahvusvahelist organisatsiooni ja värbavad uusi liikmeid rahu-aktivistide seast. Valmis uuteks aktsioonideks USA ja NATO sõjaliste seadmete vastu.

Lääne-Saksamaa politsei arvab, et Saksamaal asuva RAF tuumaks on 40 terroristi, koos umbes 150 sümpatiseerija-abistajaga. Pealeselle muidugi veel teisi gänge.

Terrorismi internatsionaalsus ei piirdu ainult Euroopaga. Ameerika mandril pole senini olnud kuulda RAF (Puna-armee) nime, kuid andmeid on, et USA-s on RAF rakuke olemas, samuti Kanadas. Ja igalpool maailmas — Peruus ja Bangladeshis.

Kanada omaaegne FLQ on ikkagi veel elus ja ‚Direct Action', mis tegutseb Vancouveris ja Torontos (Litton-Industries pommitamine) pole sugugi oma tegevust lõpetanud. Siinjuures on huvitav — kas selle gängi nimi — Direct Action — on juhuslik kokkusattuvus, või sugulus Prantsuse Action Directe-ga?

Riikidevaheline koostöö terrorismi (kui internatsionaalse ilmuvuse) vastu on hädavajalik. See peab haarama kõiki riike ja olema absoluutne Elektroonika, kompuuterid ja telex on avanud enneolematuid võimalusi terrorismi kontrollimiseks ja likvideerimiseks.

Samas teame aga, et on suur arv riike, mis ei ühine selle plaaniga, vaid õhutavad, õpetavad, toetavad terroriste ja juhivad nende operatsioone.

Lääne-Saksamaa valitsuse julge samm andis hea näite, kuidas terrorismi vastu peab võitlema: Terroristidega ei suhelda, ei kaubelda, vaid tegutsetakse.

Sama prinstiip on kahtlematult ainumõjuv ka nende riikide vastu, mis toetavad ja juhivad terrorismi maailmas.

Ja lõpuks — pikemast prespektiivist maailma olukorda hinnates, peame küll nentima, et kogu läänemaailm on juba aastakümneid väljapressija küüsis, hirmunult tükk-tükilt lunatasu makstes, et ajapikendust osta, salamisi päästvale imele lootes!

Läänemaailm on terrorismi küüsis nagu oli Lääne-Saksamaa Peter Lorenzi kindnäppimise ajal — saamatu, võimetu, valmis rääkima, kauplema, andestama ja unustama . . . kuni leiti valem: Terroristidega ei suhelda ega kaubelda.

☆

Kui Ida-Saksamaal Ühendriikide major Arthur Nicholson venelaste poolt mõrvati, siis lausus president, et see õnnetu juhus näitab kui vajalik on Nõukogudega rääkimine. Mida? Millest?

Aga nii me oleme.

H. Riga

MONTREALI UUDISEID

Möödunud on talvekuud ja ilmutama hakkab end kevad. Montreali pensionärid tunnevad kevade lähenemisest omal viisil rõõmu, sest päevade pikenemisega on kojuminek igareedeselt kokkutulekult juba korralikus päevavalguses.

Montreali Pensionäride Klubi esimene reedene ettekanne sattus 1. märtsile. Selleks puhuks oli ettenähtud National Film Board'i populaarteaduslik film „Vaaraode maa", mis näitas ühe egiptuse vaarao templi väljakaevamise tööd, kus juhendajaiks olid kanada arheoloogid. Film andis tõetruu pildi, kuidas üldse teostub teaduslik väljakaevamine, mis nõuab erialalisi oskusi ja teadmisi, suurt hoolt ja tähelepanu, et kaevamisetöös midagi ei puruneks ega kaotsi ei läheks. See töö nõuab kannatlikkust ja püsivust. Hiljem tuleb kokkukorjatud esemete kildudest ehitada — kokku liita originaalne ese või ehitus. Tunniajaline film andis hea ülevaate sarnasest kaevamisest ja tutvustas paralleelselt praegusaegset Egiptust.

☆

Järgneval reedel oli kavas mälestustekogumik, kus kõnelejad rääkisid oma kodumaalt lahkumisest üle neljakümne aasta tagasi. Vahepeal on ununenud detailid, kuid on säilinud üldpilt. Jutustustest koorusid välja olukorrad ja pildid, mis andsid küllaltki huvitava ja dramaatilise ülevaate neist sündmustest. Väga oluline oli asukoht, kust keegi liikuma sai, kas rannaäärne koht või sisemaa asula. Kõikide sihtoli igal juhul pääseda lääne poole — vee äärde, ehk avaneb seal võimalus kodumaalt lahkumiseks. Selleks kasutati igasuguseid veesõidukeid: mootorpaate, purjekaid, aurikuid jne. Iga sõiduk, mis vett pidas ja otse ära ei lagunenud, võeti kasutusele, riskides enda kui ka perekonna eluga. Suurem osa reisi alustajaist saavutasid siiski oma lõppsihi.

Sisukat ettekannet jälgis publik huviga.

Pensionäride Klubi järjekordne vestlus oli 22. märtsil; Julius Ridal oli valinud vestluse teemaks: „Testament ja selle täitmine." See aine, tõi kokku arvuka kuulajaskonna, kes soovisid teada rohkem selle tegemisest ja täitmisest. Enne veel kui vestleja asus oma aine juurde, oli tal varuks terve rida lõbusaid naljalugusid, mis seotud kohtuga ja advokaatidega. Seletuseks ta ütles: kuna testamendi tegemine on teatud mõttes tõsine toiming, on parem kui alustame selleainelist vestlust naljadega. J. Ridali arvates on testamendi tegemine vajalik igaühele, kus tegija saab oma järelejäävа pärandi anda sellele, kellele ta soovib. Eriti oluline on see üksikute inimeste juures ja just Quebeci provintsis. Ta selgitas, et toiming on võrdlemisi lihtne ja tasu minimaalne. On olemas kolme liiki testamente: esimene on lihtne oma käega kirjutatud paber ja varustatud enda allkirjaga, teine on nn. inglise vormis testament, mida saab teha kodus või advokaadi juures ja sellel peab olema kaks tunnistajat, kolmas on nn. notariaalne testament, mis tehakse notari kontoris ja kus on vajalik ka kaks tunnistajat. Vestelja oma kogemuste põhjal soovitas viimast tüüpi: ärakiri testamendist jääb siis notari juurde registreerituna kartoteeki. Seda viimast testamendi moodust praktiseeritakse ainult Quebeci provintsis.

Vestleja jätkas, et testamendi tegija surma puhul läheb käiku selle täitmine, kus pärandus antakse üle pärijale või pärijaile. See asjakäik võib kesta ühest kuust kuni kuue kuuni. Selle toiminguga on ühenduses mitmesugused riiklikud asutused, tuleb tasuda tulumaks ja pärandusmaks. Pärandusmaksu suurus oleneb mitmesugustest asjaoludest ja päranduse suurusest. Samuti märkis ta, et pärandusmaks eksisteerib ainult Quebeci provintsis. Oma vestluse lõpetas J. Ridal veel paari lõbusa looga. Järgnes rida küsimusi, millele ta püüdis vastata.

Vestlus võibolla aitab neid inimesi, kel veel oma testament tegemata ja on olnud kahtlevas olukorras.

☆

Viimane Pensionäride Klubi kokkutulek märtsis leidis aset 29. märtsil. Vestluse aineks oli meie tuntud kujur Jaan Koort, kelle sünnist on möödunud rohkem kui 100 aastat (1983). Vestlejaks oli Helmut Höövel. Sissejuhatuses ta tutvustas üldist majanduslikku ja hariduslikku olukorda nendel aastatel (1902), mil J. Koort hakkas õppima skulptuuri ja ka maali Peterburis Stieglitz'i kunstikoolis.

Sealne konservatiivne õhkkond sundis aga J. Koort'i koos oma kahe kaasaegsega (N. Triik ja K. Mägi) siirduma Pariisi (1905), kus ta jätkas oma õpinguid skulptuuri ja maali alal. Vestleja mainis, et J. Koort oli aastatel 1902—1915 maalis tugevam kui skulptuuris. Sealts edasi kuni 1924. aastani oli aga pidev tõus skulptuuri osas. See oli ka kunstniku kõige loovamaks perioodiks. Hilisemad aastad, kuni kunstniku surmani 1935 Moskvas, oli rohkem vana kordamine ja uute materjalide proovimine, eriti mis puutub keraamikasse.

Vestleja iseloomustas J. Koort'i kui mitmekülgset ja andekat isikupärast kunstnikku, kelle töödes valitses lihtsus, suursugune ilu ja kõrge vormikultuur. Kunstnik on tegelenud igat laadi skulptuuriga; luues portreepäid, portreebüste, reljeefe, hauamonumente, mälestussambaid ja hoonete dekoratsioone. Ununstada ei saa ka tema mitmelaadset keraamikat eriliste masside ja glasuuridega, samuti tema kõrgeklassilisi maale (linnavaated, maasikud, lilled ja natüürmordid).

Vestluse lõpul kõneleja näitas publikule fotoprozhektoriga J. Koort'i loomingut, peamiselt skulptuure ja mõningaid maale.

H.H.

Eesti Skautmaleva juht külaliseks Ontario skautide vastuvõtul

Laupäeval, 13. aprillil pidasid Kanada Skautide, Ontario Provintsi skautjuhid oma 74-nda aastakoosoleku. Õhtusöögist abikaasadega ja külalistega Skyline Hotellis oli osa võtma palutud ka Eesti Skautide Malev Kanadas juht Egbert Runge abikaasaga.

Kui 1983. aastal Eesti Skautide Malev Kanadas sõlmis skautliku tegevuse lepingu Kanada Skautidega (Boy Scouts of Canada), siis oli üheks eesmärgiks — tiheda koostöö arendamisega saavutada tunnustust Eesti skautlusele.

Paistab, et see leping hakkab nüüd vilja kandma ja on kasuks mõlemale poolele.

Nii on eesti skautide nimi tuntud heas valguses kõrgemas Kanada skautide juhtkonnas, nii peakorteri-, provintsi- kui ka kohalikul tasemel.

Maleva juht on osa võtnud juba kahest Kanada skautide aastakoosolekust Ottawas, kinkides möödunud sügisel peastaabi liikmeile Maailmalaager „Eesti Lipp" laagrimärgid.

Et meid tuntakse, selleks on meie juhid ja skaudid teinud head tööd Eesti nime ja saatuse väärikal tutvustamisel ja esinenud tublide meeste ja poistena skautlikel suurkogunemistel. Meenutame ainult Maailma Jamboreesid Norras ja Albertas. Nende edukate laagriretkete tagajärjel on meil nüüd sel supvel Guelph'is peetaval VI Kanada rahvuslikul jamboreel CJ85 avatud uksed: eesti skautidele võimaldati saata suur skautrühm esindusüksusena ja meie juhte võetakse seal vastu kahel käel!

Et Eesti Skautmalev oli esimene skautliku tegevuse lepingu sõlmija

ja praegu üks tugevamaid etnilisi skautgruppe, kes tegutseb Kanada skautide peres, siis tunnustakse meid seal kui EESTI SKAUDID KANADAS.

Sel viisil oleme suutnud oma skautlust tugevamalt tutvustada, kui oleksime tegutsenud eraldi.

See tunnetus oli maleva juhil, kui teda tutvustati laupäeva õhtusel vastuvõtud kui EESTI SKAUDID KANADAS esindajat, kus peakõnelejaks oli Kanada skautide president Claude Taylor (Air Canada Chairman), kellel ka taskus eesti skautide Maailmalaager „Eesti Lipp" märk.

N. Liidu surve tugevneb

LONDON — Religioosne ja poliitiline tagakiusamine N. Liidus on nüüd võrdne raskemate tingimustega Stalini ajal, väidab üks juhtiv N. Liidu dissident. Ludmila Alekseva, Moskvast eksiili saadetud „Helsingi valvurite" grupi esimees ennustas, et muudatusel Kremli juhtkonnas ei ole mingit mõju N. Liidu inimõiguste olukorra kergenemisele.

„Amadeus" möödunud aasta parim

LOS ANGELES — Möödunud aasta parimaks filmiks tunnustati W. A. Mozarti elule baseeruv „Amadeus"; parimaks näitlejaks on selle peategelane F. Murray Abraham. Parimaks näitlejatariks valiti Sally Field filmiosa „Places in the Heart" (Paigad südames) eest.

TORONTO LINN

SUVINE KELLAAEG

28. aprillist 27. oktoobrini 1985.

Linnapea on välja kuulutanud suvise kellaaja (Daylight Saving Time) Toronto linnas 1985. aastaks alustades pühapäeval, 28. aprillil kell 2 öösel ja lõpetades pühapäeval, 27. oktoobril kell 2 öösel.
Kellad ja käekellad tuleb **üks tund edasi lükata.**

Roy V. Henderson
City Clerk

Loeng lõplikust diagnoosist

Viimasel Tartu Instituudi loenguõhtul — 2. aprillil kõneles dr. Hans Sepp lõplikust diagnoosist, tähelepanekuist patoloogia ja kohtuarstiteadusliku patoloogia alal.

Õhtu avas Tartu Instituudi sekretär dr. E. Aruja, tutvustades kõnelejat, kes on sündinud Rakveres, õppinud Tartu ja Hamburgi ülikoolides, lõpetanud Bonni ülikooli aastal 1957. Edasine arstiteaduslik treening patoloogia erialal järgnes Toronto haiglais ja instituutides.

H. Sepp on üheksa teadusliku organisatsiooni liige, olles olnud mitmes presidendiks ja juhatusliikmeks. Praegu töötab professorina Toronto ülikoolis patoloogia, bakterioloogia ja mikrobioloogia erialadel,

olles samal ajal ka Toronto East General Hospital'i patoloogia osakonna juhataja ja laboratooriumide direktor.

Ta on avaldanud teaduslikke töid, esinenud loengutega konverentsidel ja erikursustel.

Loeng „Lõplik diagnoos" tugines valguspiltidele, mille abil sai arusaadavaks kuidas mõned haigused end ilmutavad inimese keha kudedes, kuidas leitakse seos tekkinud vigastuste ja neid tekitavate objektide vahel või sündmuste ajaline järjestus jne.

Loengu teises osas näidatigi valik pilte tegelikust kohtupraktikas esitatust,

kaasa arvatud põnev näide narkootiliste ainete üle piiri tulekust elava inimese kõhus.

Üle poolteise-tunniline ettekanne oli huvitavalt üles seatud, valguspildid olid selged, kuigi tihti mitte eriti meeldivad vaadata. Eriti imponeerivad olid mõne siseelundi, nagu soolte ja neerude järjesti „lähem" vaatepilt — kuni 50.000-kordse suurenduseni.

Ladusate seletuste juures üllatas eestikeelsete oskussõnade olemasolu nii, et väga harva tuli inglis-keelsega leppida.

Loengu kõrval olid välja pandud mõned näidised kohtupraktikas kasutatud fotodest. Osavõtjad, arvult üle 50-e, tänasid lektorit huvitava ja mõneti ka ettevaatusele manitseva loengu eest.

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):	Kanadas:	USA-s:
aastas	$59.— + $42.—	$47.—
poolaastas	$32.— + $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.— + $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi

USA aadressidele „ZIP CODE"

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada

FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... ainjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**

Nimi .....

Aadress .....

SÜDAMLIK KAASTUNNE ASTA NASSAR'ILE TEMA ABIKAASA

HEINO NASSAR'i

surma puhul

TORONTO EESTI ÜHISPANGA PERE

HEAD PEREKONNASÕPRA

HEINO NASSAR'it

mälestades avaldame südamlikku kaastunnet abikaasa ASTALE ja tütar MARETILE

Perekond SOOLEPP

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõunamine ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 28. aprillil kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust Eesti Kultuuripärandi Klubi lindistatud ülevaade Vana Andrese koguduse 65. a. juubelist ja Esto'84 rongkäigust.

Pühapäeval, 5. mail kell 11 hommikul KONTSERT- JUMALATEENISTUS Kontsertosas Lembit Avesson orelil. Pärast JUMALATEENISTUST noorte koori akordioni orkestri „Acordion Continuum" kontsert kiriku ülemises saalis.

Ingliskeelne JUMALATENISTUS kell 1 p.l.

Pühapäeval., 12. mail kell 4 p.l. emadepäeva noortejumalateenistus. Pärast JUMALATEENISTUST aktus ja kohvilaud. Kirikus ja aktusel esinevad pühapäevakooli- ja leerinoored.

Pühapäeval, 19. mail kell 11 hommikul TAEVAMINEMISPÜHA JUMALATEENISTUS.

Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistuse ajal ja leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Piiblitunnid kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

Õpetaja kõnetunnid kiriku kantseleis teisipäeviti 6—8, neljapäeviti 2—3 ja pärast jumalateenistusi.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. — 3 õ.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

532 Jones Ave., Toronto, Ont.
Juhatuse E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 24. aprillil kell 7.30 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval 28. aprillil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Teenivad H. Sepp ja A. Ehasoo.

Kolmapäeval, 1. mail kell 7.30 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

383 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bardo Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Neljap., 25. aprillil kell 7.30 õhtul ja laupäeval, 27. aprillil kell 6.00 õhtul dr. Taimi Proosi tervishoiuloengud teemal: „ME TUNDEELU ARGIPÄEVA PROBLEEMIDES."

Pühapäeval, 28. aprillil kell 10 hommikul pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11.00 lastele. Kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, naistrio. Kell 6 õhtul VÄLISMISJONI-ÕHTU, kõneleb dr. T. Proos, flöödid.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Kolmapäeval 24. aprillil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 28. aprillil kell 2. p.l. PÜHAPÄEVAKOOL LASTELE ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb raadioevangelist Earl Pöysti. Laulab naistrio (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.).

Kell 6 õhtul ingliskeelne jumalateenistus. Kõneleb Toomas Rüdmik.

Kolmapäeval, 1. mail kell 7 õ. PALVEÕHTU.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

Jumalateenistus ühenduses EMADEPÄEVAGA on pühap., 5. mail kell 3 p.l. Järgneb kohvilaud. Ettekandeid.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

EELK PEETRI KOGUDUS

317 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

EVANGELISATSIOONI ÕHTUD 23., 24. ja 25. aprillil kell 7 õhtul. Külalisjutlustaja tuntud vaimulik ja muusik õp. Valdeko Kangro USA-st. Tulgem koos Jumalat kiitma ja tänama!

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 28. aprillil kell 11 hommikul, teenib õp. E. Heinsoo. Laulab Cantate Domino R. Toi juhatusel.

Piiblitund kell 10 hommikul Leerieelsed, pühapäevakool, leeritund.

LEERIÕNNISTAMISE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 5. mail kell 1 p.l. St. Pauli kirikus, 227 Bloor St. E. Solist Ellen Parve-Valdsaar. Laulab TE Segakoor, juhatab A. Ballstadt.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeva hommikul kl. 9.30 kuni 12 päeval, neljapäeva õhtuti kl. 6—8-ni.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Laup., 27. aprillil kell 5 p.l. toimub Peetri kiriku saalides Toronto Eesti Apostliku Õigeusu koguduse NÄITEMÜÜK PEREKONNAÕHTU.

Kavas: rikkalik käsitööde müügilaud, loterii, oksjonid ja kohvilaud. Kõik südamest teretulnud!

Pühap., 5. mail kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib, jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor Johannes Järvalti juhatusel.

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

Fanny-Marie Karu in memoriam

Fanny-Marie Karu suri 23. märtsil s.a. Ontario Londonis. Alles mõni kuu tagasi ja tähistas oma 77. a. sünnipäeva heas tervislikus olukorras. Keegi meist ei tea Suure Looja otsust igavesele unele ärakutsumiseks. Fanny praktiseeris kristlikku elulaadi. Ta pühendas enamiku oma elust kaasmaalaste abistamiseks ja eesti rahvuslikes üritustes kaasatöötamiseks.

Isiklikult kohtusin teda esmakordselt 1944 Rootsis Lövo põgenikelaagris. Laagrivanema Heinrich-Johannes Karu abikaasana tema unetunnid olid vist kõige lühemad selles suurlaagris. Tema abivalmidus ja soojasüdamlik suhtlemine oli kõikide poolt ülimalt hinnatud.

1950. a. Kanadasse jõudnuna algasid pikad tööpäevad, missuguse olukorra taustal nad suutsid ise omale ehitada ka mugava kodu. See kujunes nagu eesti majaks, kus peeti koosolekuid ja teostati kohalike suurürituste prooviharjutusi. Karude abielupaar oli nagu tammised talad, milledele olid rajatud kogu Londoni eesti ühiskondlikud organisatsioonid. Fannyle oli eriti südamelähedane kiriku naisringis juhtivalt töötamine ja Heintsile Seedrioru lastekodu rajamine. Nende suvekodu Huroni järve kaldal oli omamoodi imetlusobjekt. See oli hästikujundatud värviküllane lilleaed ja maja põlispuude embuses tegi selle kunstipäraseks tervikuks. Kõike seda ja nende külalislahkust on võinud nautida nende suur sõpruskond.

Selle harmoonilise ja õnneliku abielu katkestas Heinrich-Johannes Karu surm 1980. a. suvel. Rahvusteadlike eestlastena olid nad juba varakult teinud testamendi ja loonud nendenimelise mälestusfondi Eesti Sihtkapital Kanadas juurde. Põhikapital on permanentne ja selle intressid suunatakse noortele ja eestluse viljelemiseks. Minu andmeil kuulub selle aineline väärtus tõenäoliselt suuremate, Eesti Sihtkapitalile Kanadas tehtud ennetuste hulka.

26. ja 27. märtsil kiriklikud matusetalitused teostas õpetaja Lootsmaa. Järelehüüded ütlesid Eesti Sihtkapital Kanadas esimees Hans Lupp ja korp! Rotalia vil! Väino Einola.

Armas Fanny! Puhka rahus oma elukaaslase Heintsi kõrval teadmises, et teie võite nüüd Lunastaja risti all oma eluvilja maitsta.

Harald Teder

Nüüdne 80. sünnipäeva tähistanud Wilhelmine Tähtvere pargis 8. septembril 1924.

80-aastaste eestlaste arv suureneb Royal Beach'is

Keskeas Royal Beauhi elama asunud eestlastest on nüüd paljud ületanud 80. eluaasta, nende hulgas ka Wilhelmine Säägi (neiuna Karu); teised ületavad selle veel käesoleval aastal.

Wilhelmine Säägi tähistas 80. sünnipäeva oma perekonnaliikmete ja sõprade ringis, kes olid tulnud juubilarile õnne soovima.

W. Säägi sündis Tartu-Tähtveres 12. aprillil 1905. Peale prl. Salomoni erakooli lõpetamist asus tööle Tartus Alma Mölderi käsitööäris mustrite joonistajana. Töötas seal kuni abiellumiseni Teise Diviisi 3. Suurtükiväe Grupis teeniva vet.-allohv. J. Säägiga 31. detsembril 1928. a. Peale pulmi asus elama Võrumaale Vana-Nursi mõisa, kus oli ta abikaasa teenistuskoht 3. patarei vet.-velskerina. 1931. aastal viidi abikaasa üle Petseris asuva 3. Suurtükiväe Grupi I patareisse. Vahepeal õppis ta fotoala Tartus, Riedel ja Eggerti fotoateljees ja omas õppinud töölise kutse foto alal.

1934. aastal asutavad abikaasaga — kes õiendas ka fotograafi eksamid Valga Tööoskuse ametis — eeskujuliku varustusega ainukese Petseris asuva kunstvalgusega töötava fotoateljee, mis suleti kommunistide okupatsiooni ajal, kuid avati uuesti 1942. aastal. Juubilar oli Eesti Graafikutekoja Petseri ringkonna usaldusmees. Sõja lähenemisel põgenes poja Taivoga Valka oma venna juurde, kes teenis politseinikuna Valga raudteejaamas. Sealt põgenes edasi Saksamaale Holzhauseni, Leipzigi lähedal, kus töötas optika vabrikus. Sealt pääsevad põgenema paar päeva enne punaarmee sissetulekut. Põgenemisteekond viib neid läbi Saksamaa Hamburgi linna, kus töötas ühes fotostuudios kuni Saksamaa kapituleerumiseni.

1945. aastal siirdus pojaga Rootsi oma abikaasa juurde Uppsala linna, leidis tööd E. Flemneri fotostuudios. Seal töötas kuni emigreerumiseni Kanadasse. Pärast nädalast peatust Hullis vet.-kapten Jaak Kukke perekonnas, jõuti Torontosse, kus sai New Paramount fotostuudios suurenduste retusheerija koha. Töötas seal elama asumiseni Royal Beachi, kus nüüd veedab koos abikaasaga puhkepäevi. On koduperenaine, kasvatab juur- ja aedvilja, lilli ja linde, on kõbus ja küllaltki hea tervise juures.

Sõbrad ja tuttavad soovivad, et Minni järgnevad eluaastad oleksid tervislikud ja meelepärased.

H.E.K.

Eesti kirik . . .

(Algus lk. 1)

Praost A. Tauli poolt esitatud tegevuskavas on märgitud, et tahetakse koguduse tööd teha tõhusamaks, selles on uue lauluraamatu väljaandmine ja leeriõpiku trükkimine. Et eesti keelt puudulikult valdavad leerinoored uusi õpikuid kasutada saaksid, selles on õp. A. Roost lubanud koostada sõnavara kohta sõnaraamatu.

Töökavas on seni lahendamata leeriealiste suvelaager ja evangelisatsiooni nädalalõppude korraldamine. Jätkuvaks ülesandeks on kodu-Eesti kiriku olukorra selgitamine, selle huvide kaitsmine praeguse asukohamaa kiriklikes ringkondades.

Ida-Kanada sinodi koosolekul on võetud päevakorda 21. juunil ettekanne „Treatment of Christians in the Baltic".

Ka on kavas uues Evangelical Lutheran Church in Canada juures moodustada spetsiaalne huvigrupp, et eestlaste häälele suuremat kaalu anda.

Tegevuskava üle oli rohkesti sõnavõtte. Õp. U. Petersoo selgitas nimetatud konverentsi, kus eestlaste osas tuuakse Euroopast kõnelejaks Soldatov, kutsujad on kirik koos EKN'ga. Samuti soovitas ta konverentsiks tõlkida ühe H. Mõtsniku jutlusist, mille pärast ta arreteeriti ja seda seal osavõtjaile jagada.

Leeriõpikust rääkis õp. T. Vaga. Selle esmeseks osaks on Jaan Gnadenteichi usuõpik ja teises osas videoseletus leeriõpetusest.

endise raamatu uustrükk tuleks võrdlemisi kallis, pole raha nii kalli raamatu jaoks.

Küsimus jäeti praostkonna nõukogu lahendada.

Järgnes lõunavaheaeg, kus kõik sinodist osavõtjad olid Peetri koguduse külalised. Piiskop K. Raudsepp pidas söögipalve, õp. T. Vaga ja õp. E. Pähn ütlesid perenaistele tänusõnu peale sööki.

Pealelõunases osas oli ettekanne piiskop K. Raudsepalt teemal „Aktuaalseid küsimusi meie kirikuelus aastal 1984", pudutades nelja punkti: eesti keelt ja eesti kogudusi kui selle suuremaid kandjaid, Usuteaduse Instituuti, mis alustab oma 8-ndat aastat, kodumaalt saadetud propagandat ja küsimust, miks on mõnel raske tulla kirikusse. (Vaatleme neid lähemalt iseseisvas artiklis ühes meie ajalehe järgmises numbris).

Mitmeid sõnavõtte oli usuõpetuse eesti täienduskoolidesse viimise üle. Nii tulevad praegu noored leeri ilma eelteadmisteta. Kuna eesti pühapäevakoolides on vähe õpilasi, siis pole loota kontakti kirikuga. Lõpuks koostati resolut-sioon, ...

et EELK Kanada praostkonna sinod otsustas otsida võimalusi eesti alg- ja keskkoolis usuõpetuse õpetamiseks.

Resolutsioon tehakse teatavaks koolikomiteele.

Arutati veel õp. H. Laaneotsa ja õp. H. Vaga poolt sissejuhatatud erilise huvigrupi loomist Kanada Luteri Kiriku juurde. Pärast rohkeid ja sageli üksteisest möödarääkivaid arutlusi leidis piiskop K. Raudsepp, et see grupp on väga tähtis eesti asjade kandmiseks. Aga see saab olla ainult osa eesti kirikust, kuna Missouri sinod, kuhu kuulub osa eesti kirikuid, ei kuulu Ida-Kanada sinodi alla.

Lõpuks anti õp. H. Laaneotsa soovitusel volitus praostkonna nõukogule

Jõekäärul
MÜÜA SUVILA
helistada 239-6590

sellekohase grupi moodustamiseks Ida-Kanada sinodisse kuuluvaist eesti kogudusist ja õpetajaist,

keda kumbagi peaks olema kuus. 14 hääleõiguslikku hääletasid selle poolt.

Järgmine sinod otsustati korraldada 12. aprillil 1986. Seekord kutsus Hamiltoni eesti kogudus kõiki oma külalisteks.

Algatatud küsimuste all arutati mitmeid probleeme. Õp. O. Gnadenteich nägi ohtu,

et üks eesti luterlik kogudus (Peetri) oli kutsunud oma kirikusse evangeliste ja soovitas võtta seisukoha, et kui me kellegiga läbi käime, siis ikka luterlastega, kel on õigeksmõistmine usu läbi, teistel aga usulise ärkamise läbi.

Praost A. Taul selgitas öikumeenilise liikumise osa tänapäevases maailmas üksteise tundma õppimiseks.

Pärast mitmeid sõnavõtte läbirääkimiste all pidas õp. O. Gnadenteich lõpupalvuse.

Õhtul toimus sinodi lõpujumalateenistus, kus jutlustas õp. T. Vaga, kellelt oli hiljem ka kiriku all saalis diapositiivide programm Oberammergau kannatusemängudest koos sealse helitaustaga, millest osa teksti andis õp. T. Vaga ise edasi eesti keeles.

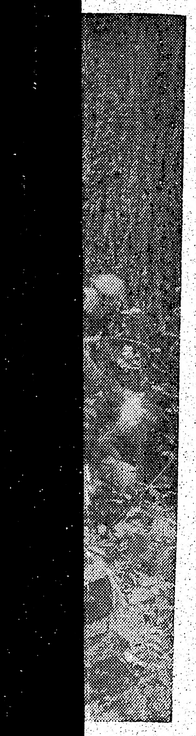

lmine Tähtvere

mis suleti kom-
tsiooni ajal, kuid
. aastal. Juubilar
ikutekoja Petseri
smees. Sõja lähe-
poja Taivoga Val-
uurde, kes teenis
alga raudteejaa-
nes edasi Saksa-
ni, Leipzigi lähe-
optika vabrikus.
põgenema paar
armee sissetule-
ekond viib neid
Hamburgi linna,
fotostuudios kuni
eerumiseni.
dus pojaga Rootsi
rde Uppsala lin-
E. Flemneri foto-
as kuni emigree-
se. Pärast näda-
vet.-kapten Jaak
, jõuti Torontos-
Paramount foto-
iste retusheerija
elama asumise-
kus nüüd veedab
puhkepäevi. On
asvatab juur- ja
nde, on kõbus ja
se juures.
ad soovivad, et
luaastad oleksid
epärased.

H.E.K.

ärul
UVILA
39-6590

i moodustami-
sinodisse kuu-
udusist ja õpe-

ks olema kuus.
hääletasid selle

otsustati korral-
1986. Seekord
eesti kogudus
s.
uste all arutati
Õp. O. Gna-

terlik kogudus
nud oma kiri-
ja soovitas
kui me kelle-
siis ikka luter-
igeksmõistmine
ga usulise är-

tas õikumeeni-
tänapäevases
ndma õppimi-

önavõtte läbi-
õp. O. Gna-

di lõpujumala-
as õp. T. Va-
ka kiriku all
programm
natusemängu-
itaustaga, mil-
õp. T. Vaga

Rõõmus, elav ja kirev lasteaia moenäitus

Ikka ja alati on igale vanemale inimesele värskendav minna lastega seotud üritusi me ühiskonna tegevuses vaatama, see rikastab tunduvalt me igapäeva. Lasteaia moenäitus Eesti Majas tulvil saalile köitis meid kõige esmalt Helle Tõsise pillavalt värvika dekoratsiooniga mis oli täiesti mudilaste kohane jänestega, karuga ja tuttmüts beebiga, tulpide, krookuste ning pajuurvastega, kuna üleval kiikus õhupallide värvierk põõsastik. Korraldajad Reet Roman, Riina Hess, Kati Marley, Viive Raamat ja Lillian Õunapuu olid teinud oma parima nii etenduse kui kohvilaudade osas. Teadustajana tegutses Leena Kimsto, lapsi saatis klaveril Jaak Kivik. Alg- ja lõppsõna öeldi Helle Arro ja Maimu Schaeri poolt. Lasteaia loteriilt võitis peavõidu aukülaline Alice Kullango ja see ei võinud minna õigemasse kohta, kuna A. Kullango asutas väikelaste tegevus-aia ning juhtis seda palju aastaid.

Rõivastuse esitamiselt võiks nentida kõigepealt, et lasteaed on teinud edusamme, muutes lastele esinemise vabamaks, saavutades seega palju lavalisi ning koomilisi vaatepilte publikule. Vanaemad, emad, tädid, olid andnud oma panuse seekord erakordselt edukalt . . . nii tikandite, kudumise kui puht õmblustööga. Kadunud oli igasugune ülepakkumine lasteriietuse juurest. Nüüd valitses üldpilti rohkem puhas joon, ilus materjali valik ja värvide kooskõla. Käsitöö osas saavutasid eesti-stiilsed esemed tähelepanu, nagu väikelapse valge kleit sinise vöökirjaga alaservas, ilupistes ümarkraed ruudulistel pika varrukatega kleitidel, kootud tuttmütsid ja kampsunid poistele talveks, setu-stiilne kleit rohke punase tikandiga varrukal ja kootud kostüümid. Tütarlastele oli rohkelt põlledega kleite vanaaegsete tanudega ja poistele tuulejakkidega varustatud spordiülikondi, küll pisi-, pool- ja täispüksteg . . . Üksikuks toreduseks rikkalik lillekorvi-laps laulatuse jaoks oma kollases õhulises ja õrnas lühikleidis karikakardest pärg koketselt viltu peas.

Suurematels saavutusteks tohiks ehk nimetada talvepalitut kapuutsiga ja kootud mantlikest. Mänguriietel kohati ehis-dekoratsioone, nagu ühel ees uhke auto, teistel mõni loomake. Materjalidest näis olevat eelistatud peen puuvillane, olgu siis ruudulistes või lillelistes kangastes, põlledeks enamuses pitsriie, veidi sametit ja musliini ning peent villast, poistele rohkelt denimi ja rayonit. Mitmed esemed olid valmistatud vana-vanaema poolt Hesside peres. Leidus ka arvukaid mänguriideid suvitus-randade tarbeks, moepildist ei puudunud isegi tennise-ülikond. Mõned madruse-kleidid pälvisid tähelepanu oma ilusa tegumoe tõttu. Rõivastuse kooskõla õdedele vendadele ja sõpradele esitasid Kristin ja Lisa Molle, Kaili ja Mihkel Toome, Leiki Luud ja Lisa Hogg oma supelkostüümides, Daniel ja Mihkel Schaer spordiülikondades, Milvi Tiislar ja Heili Orav laiaruudulistes mängupükstes, Vilja ja Juula Roman uudses stiilis avarais volangidega ääristatud kleitides, Priit ja Taavo Rosenberg treening-rõivais. Katriina ja Eerik Ilves spordiülikondades, Andres Sehr ja Andres Kolga vanaema tehtud kampsunites, Trina ja Kristin Macrae, nägusates ruudulistes igapäeva- või peokleitides, Tiina ja Heili Paluoja volditud kleidikestes, Jaan ja Laas Hess tuttmütsidega spordirõivastes.

Üksikesinejatele nõudis lavale tulek ja modellide käigutee lampide säras rohkelt isiklikku julgust; üks tahtis eksikombel ainult üle lava jalutada ja teine lapsuke hüppas hoopis ema sülle varju, palun jätke mind rahule! Väiksemad olid veidi argsemad, suured üsna julged esinema, mõni koguni nautis erilist tähelepanu, nagu see poiss, kes pani oma näo suuskade vahele. Lastel oli kaasas laval mänguasju.

Kaks modelli valmis TES Lasteaia moenäituseks. Pildil vasakult Heili Orav ja Milvi Tiislar.

Foto: Vaba Eestlane

Kava järjekorras esinesid üksikmodellid: Karina Meipoom, Paula Kulpa, Katrin Tõsine, Robert Trei, Riina Mägi-Bousquet, Erik Tõnis Laar, TiiuMai Hess, Mark Tuvikene, Melissa Tiiu Jones, Erika Kivik, Eric Johnston, Karin Pärna, Talvi Merike Hess, Karin Marley, Jüri Juhan Kimsto, Taimi Marley, Rein Tammemägi, Skai Raamat, Erik Õunapuu, Tamsin Pukonen, Kadri Uukkivi, Miku Barbe, Jenny Pukonen, Elizabeth Saar, David Byers, Thomas Kalvik, Peeter Mägi, Helve Liis Hess, Ariel Waterman, Eerik Randsalu, Leila Sirje Hess, Tiiu Martin, Peeter Nieländer, Leiki Edwards, Tarvo Erik Hess, Karl Berzins.

Peaks lisama, et mitmed lapsukesed kandsid pühapäevakübaraid ning õekesed Hessid esinesid kolmekesi ühtlaselt rõivastatuna.

Moenäituse teisel poolel olid lastele kohandatud eesti rahvarõivad. Üksteise järel tulid lavale Lisa Hogg Kihnu. Melissa Tiiu Jones Muhu, Vilja Marika Roman Põhja-Eesti, Katrin Tõsine ja Tiina Paluoja Muhu, Trina Macrae ja Tiiu Mustjala, Helve Liis Hess ja Skai Raamat Põhja-Eesti, Katriina Larissa Ilves ja Karin Marley Pühalepa, Karin Meipoom Väike-Maarja, Talvi Merike Hess Järva-Jaani, Paula Kulpa ja Milvi Tiislar Viru-Jaagupi, Kadri Uukkivi Setu ja Heili Orav Iisaku kihelkondade rahvarõivastes. Mitmel käised sama hoolikalt tikitud kui täiskasvanuil. Köitev värvikülane pilt rahvarõivastes lasteperest oli rõõmutekitav vaatlejaile.

Lõpuks tänasid väikesed lilleneiud suurevaevanägijaid, eelmistele lisandusid veel Viivi Johnston ja Silvia Trei. Nüüd jääb oodata terve aasta, kuni rõõmus lastepere ja omaksed jälle samase kaasahaarava moenäituse korraldavad.

T. Tuvikene

Toomas Õunapuu kandideerib Ontario parlamendivalimistel

Eelolevail Ontario parlamendivalimistel kandideerib York South valimispiirkonnas eestlane Toomas Õunapuu, olles esimeseks eestlaseks, kes proovib oma õnne Ontario poliitilises elus. Tema kandideerimist valimispiirkonnas, kus praegu on parlamendiliikmeks NDP (sotsialistlike uusdemokraatide) juht Bob Rae, on peetud julgeks sammuks, kuid ta jätkab aktiivselt oma valimiskampaaniat ja on juba varahommikuti bussipeatustes kihutustööd tegemas.

Elukutselt advokaat, BA, PBE ja LLB kraadide omaja Toomas Õunapuu on sündinud Rootsis 1946. Tuli koos isaga Kanadasse 1950, valides elukohaks Toronto. Õppis Toronto ülikoolis psühholoogiat, lõpetas Hamiltoni McMaster ülikooli kehalise kasvatuse alal 1968. Õppis Hollandis Haagi Rahuakadeemias (Hague Peace Academy) rahvusvahelist õigust. Samal ajal oli ta õpilane Toronto Osgoode Hall Law School'is ja omas seal 1971. a. LLB kraadi. Praktiseeris Torontos advokaadina, ja võeti täieõigusliku advokaadina vastu Law Society of Upper Canada liikmeks 23. veebr. 1973.

T. Õunapuu sai Torontos kuulsaks Yonge tänava puhastamisel kõlblusvastasest tegevusest aastail 1974—78.

Oli aastail 1978—81 Bermuudas valitsuse peanõunik õiguskaitse alal ja tuli siis tagasi Torontosse,

asutas iseseisva advokaadifirma tsiviil-, immigratsiooni-, perekonna- ja abieluprotsesside alal.

Poliitika vastu hakkas huvi tundma kui ta astus Ontario progressiivsete konservatiivide parteisse 1984. a. Kui partei juhatus tegi talle ettepaneku kandideerimiseks Õunapuu nõustus. Nüüd peab ta lööma B. Rae'd, kuna sealset liberaalide kandidaati ta ei pea vastaseks.

York South valimispiirkond asub Bloori ja maantee nr. 401 vahel,

kus on umbes 50 000 valijat, neist inglasi 10.000, itaallasi 16.000.

Valimispiirkonnas on ka mõnisada eesti perekonda.

☆

Toomas Õunapuu valimiskampaania peakorraldajaks on Jaanus Raudkivi. Valimiskampaania büroo asub 1366 Weston Rd., Weston, Ont. tel. 247-6233. Kuluka valimiskampaania lõpuks vajab Õunapuu ka rahalisi toetusi, mida võib saata eelpool mainitud aadressil York South PC Campain Chairman'i nimele või maksta Toronto Eesti Ühispangas Toomas Õunapuu valimisvõitluse toetamise fondi.

Vene raadio-evangelist kõneleb Emmanueli kirikus

Pühapäeval, 28. aprillil kõneleb pastor Earl S. Pöysti Emmanueli kirikus. Venemaal on pastor Pöysti nimi väga tuntud ja hinnatud tema raadiokuulutuse tõttu, mis kantakse edasi enam kui kümne erineva saatejaama kaudu ja saateaeg on 25 tundi nädalas. Andmete kohaselt, mis on jõudnud Läände, leiab mitmes paigas Venemaal praegu aset elav vaimulik ärkamine ja paljud pööravad ateismiõpetusele selja, tunnistades oma usku Jeesusesse Kristusesse. Vaimulikud raadiosaated on selles arengus olnud väga olulised ja paljud on just raadio kuulamise teel avanud oma südamed Jumalale. Pastor Pöysti teab rääkida väga nimekatest isikutest, kes temale on teatanud oma pöördumisest ristiusule, nende hulgas ka tuntuid sportlasi. Pastor Pöysti külastab mõne päeva jooksul Torontot ja kõneleb ka Soome Nelipühi Kirikus ja Willowdale'i Baptisti Kirikus.

Earl Pöysti sündis Siberis 1920. aastal soome vanematest, kes töötasid misjonäridena väga rasketes oludes Venemaal. Hiljem siirdus perekond tagasi Soome, kus Earl õppis Helsingi rootsi koolis. Viis aastat töötasid misjonärid Harbiin'is, Mandzhuurias, kus Earl õppis vene koolis. Hiljem siirdus perekond Ameerikasse, kus pastor Pöysti omas usuteadusliku ettevalmistuse National Bible Institute'is, New Yorgis ja New Yorgi ülikooli juures.

Jumalateenistus Emmanueli kirikus leiab aset 28. aprillil kell 3 p.l. Kiriku aadress on: 21 Swanwick Ave. Toronto ja asub Main St. ja Gerrard St. ristlemise läheduses.

KALEVA KONDOMIINIUM KORTERIMAJA
No. 1 Innismore Cr. (Victoria Park & Innismore nurgal)
Aprill, 27. 1985 kella 11-st homm. kuni 5 p.l.
„OPEN HOUSE"
EHITUS VALMIS
Vaatamiseks — ostmiseks
Kõik teretulnud!
Mõned väga head kondomiiniumid saadaval
AINULT 20 KORTERIT — PRIVAATSUS
KÕRGE KVALITEET — ÕHUJAHUTUS
OSTKE NÜÜD!
Enne kui hinnad tõusevad 1. mail 1985 $2,000 võrra
ESTOMAN ENTERPRISES INC. Arh. G. E. Laikve, 444-6405

Finantsministri dilemma

OTTAWA (CP) — Finantsminister Michael Wilson tunnistab, et ta ei oska seletada keskvalitsuse puudujäägi pidevat tõusu vaatamata majanduslikkude olukordade paranemisele, mis on oodatust parem ja mis peaks igasuguste reeglite kohaselt puudujääki vähendama. „Midagi on viltu meie maksude kogumise süsteemiga," väitis Wilson. „Kuigi me oleme kõvendanud kontrolli väljaminekute üle, on maksude laekumine viimastel kuudel olnud tunduvalt madalam projekteeritud riiklikust sissetulekust ja ma pole võimeline vastama miks, kuna ma lihtsalt ei tea." Wilsoni arvates kujuneb riiklik puudujääk 31. märtsil lõppeva majandusaasta lõpuks 1 miljardi dollari võrra kõrgemaks kui projekteeritud 34,5 miljadit dollarit.

Eesti Komitee stipendiaadid

Eesti Komitee juures asuva Huko Järve Mälestusfondi juhatus, koosseisus Elisavets Järve, Martin Juhkam ja Heinrich Mark määras tänavused stipendiumid kahele arsiteaduse üliõpilasele Jaan Romotile ja Jaan Ruusale.

J. Romot on sündinud 23. septembril 1951 Stokholmis, J. Ruusa 27. juulil 1952 Stokholmis, mõlemad on Stokholmis Eesti Algkooli lõpetanud. J. Ruusa on Eesti Komitee juhatuse liige, ajaleht „Teataja" kolleegiumi liige, Eesti Rahvusnõukogu juhatuseliige, kuulunud varem ka Metroo juhatusse.

Soome 14. rikkuselt maailmas

Maailmapanga kogutud statistika kohaselt oli Soome 14. kohal rikkuselt maailmas aastal 1983. Soome brutotulu oli 10.440 USA dollarit iga inimese kohta.

Moskva ja Peking normaliseerivad suhteid

MOSKVA — Hiina delegatsioon jõudis Moskvasse kuuendat korda nende riikide vaheliste suhete normaliseerimiseks, kuid need olid esimesed läbirääkimised uue juhi ajal. Hiina delegatsiooni juhtis ministriabi Qian Qichen.

Müncheni ajaleht kirjutas Rannitist

Münchenis ilmuv suurleht „Süddeutsche Zeitung" avaldas 2. veebruaril pealkirja all „Üks jumalik inimene" pikema artikli Aleksis Ranniti surma puhul. Selle autoriks on Connecticutis elav eestlastele tuntud ja Eestist pärinev Robert von Berg, andes väga hästi edasi mõtteid Ranniti luulest.

ME OTSIME VÕIMALUST TEIE ABISTAMISEKS.

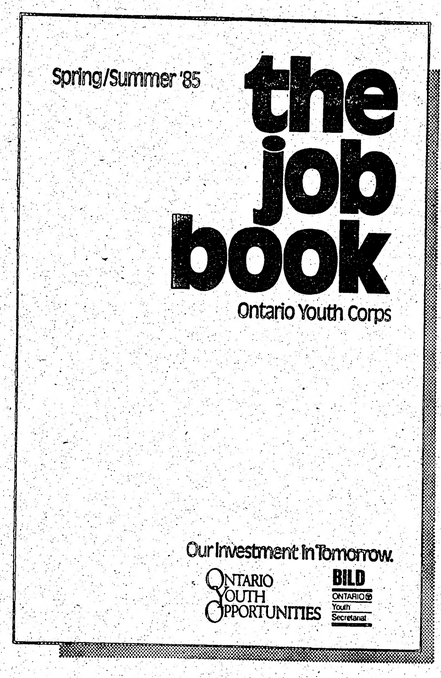

Meil on saadaval häid töökohti. Töökohti noortele meestele ja naistele väheste kogemuste ja oskustega; töökohti piiratud töövõimega isikutele; töökohti pärisrahvustest noortele.

Teil on õigus meie abile, kui te olete 15—24 aastat vana, vähema kui 12-ne klassi haridusega, mitte koolis käiv ja olnud tööta viimased 12 nädalat.

Lähema informatsiooni saamiseks pöörduge järgmiste organisatsioonide poole: Youth Employment Counselling Centre, Community Information Centre või YM/YWCA.

Või lihtsalt helistage Youth Hotline **1-800-263-7777.**

See tasub ennast!

Call the Youth Hotline at 1-800-263-7777.

Ontario Youth Opportunities

BILD Ontario Youth Secretariat

Eesti Spordiliidule uus esimees

Eesti Spordiliit USA's pidas oma aastakoosoleku, kus 16 liidu liikmesorganisatsioonide esindajat kinnitasid senise tegevusaruande ja valisid uueks liidu esimeheks dr. Ants Pallopi.

Senine esinaine Eda Treumuth ütles aruannete puhul, et Spordiliit on tegutsenud edukalt, noorte osavõtt üritustest on kasvanud ja liidu juhtkonnaga on liitunud uusi noorema põlve sportlasi. Tähtsamateks üritusteks 1984. aastal olid osavõtt ESTO '84-st ja XXX Eesti Mängud Lakewoodis, eriti viimane oli üllatavalt õnnestunud nii sisuliselt kui ka majanduslikult.

Koosolekul esitasid oma aruanded liidu liikmesorganisatsioonid. 1985. a. tegevuskavas on suuremate ürituste korraldamine, spordialade arendamine ja toetamine liidu poolt, koostöö liikmesorganisatsioonide üritustega, Kanada organisatsioonidega, Balti Spordi Föderatsiooniga jt.

Järgmised Eesti Mängud peetakse 3. augustil Lakewoodis.

Senine esinaine Eda Treumuth on olnud liidu esinaiseks viis aastat, millise aja jooksul liit on saavutanud väärtuslikke kontakte eesti noorema põlve sportlaste ja spordisõpradega.

Uueks esimeheks valiti dr. Ants Pallop,

kelle tegevus liidu juures algas 1960. a. kergejõustiku ala korraldajana.

Tema perekond on sportlikest üritustest osa võtnud palju aastaid. Teisteks juhatuseliikmeteks valiti Andrus Ers, Merike Käo, Lembit Pusttröm.

Juhatusse kuuluvad abiesimehed Heino Maasikas, Carl Skonberg ja Eda Treumuth, sekretär Anu-Irja Ojamaa, laekur Raimond Pals, abilaekur Merike Käo, liikmed Virve-Kai Bulla, Andrus Ers, Toomas Kuusalu, Jaak Leino, Jüri Linask, Herbert Lääne, Aino Mere, Eric Pallop, Lembit Pusttröm, Ferdinand Rikka, Alfred Skonberg, Hans Treumuth, Voldemar Vaher, Ado Valge ja Matti Verder.

VES

Spordiuudiseid kodumaalt

Tallinna lahe jääl lõppesid märtsi lõpul N. Liidu meistrivõistlused jääpurjetamises. DN-klassis omandas kuldmedali Tallinna kalevlane Veikko Vooremaa, hõbemedali A. Vilde ja pronksmedali R. Kõiv.

Monotüüp-XV-klassis said kuldmedali J. Petshonkin—T. Vihman, hõbemedali A. Raud—T. Kristjuhan ja pronksmedali T. Sahtel—V. Vähi. Mõlemas klassis esikohtadele tulnud on eestlased.

„Estonia" Kanada korvpallimeister

21.—24. märtsil toimusid Winnipegi ülikooli spordihallis Kanada meeste korvpalli meistrivõistlused. Võistlusest võtsid osa Alberta, Saskatschewan, Manitoba, Ontario ja Nova Scootia meeskonnad. Ontariot esindas „Estonia" meeskond, kus treeneriks on Harry Liiv ja tuli Kanada meistriks. „Estonia" oli edukas, võites Manitoba 109:102, Saskatchewani 119:96, Alberta 116:95 ja Nova Scotia 108:97. Finaalis võitis Nova Scotiat 138:87. „Estonia" on kolm korda varem olnud Kanada meister, õige palju kordi aga Ontario meistriks.

Laura Randmaa — kahekordne Kanada meister

21.—24. märtsil peeti Mayfair West Racquet Club'i sisehallides Kanada esimesed noorte tennise meistrivõistlused. Toronto eesti noor tennisemängija Laura Randmaa võitis nii üksik- kui ka paarismängus ja tuli kahekordseks Kanada meistriks. Nüüd 13-aastane Laura Randmaa on kolmel järgneval aastal, alates 11-aastaselt tulnud oma vanuseklassis kahekordseks Kanada meistriks; seekord väga ülekaalukalt vastasmängijaid võites.

Kalev Estienne Disney World'i Kanada pidustusel

Kalev Estienne võimlejad kes sõitsid Floridasse

Floridas asuvas Disney World'i EPCOT Center'is toimub praegu aastapikkune kümne rahvuse pidustus. Sealses American Gardens Theatre'is toimus veebruaris Canada Worldfest. Selles esinesid Les Sortileges, Wakami Wailers, Luc Laroche, Gran Bards, Kalev Estienne ja Kanada kindralkuberneri valveüksus. Esinejaile lisaks oli ka mitmesuguste rakenduskunsti alade taidureid.

Üks imponeerivamatest meelelahutuskohtadest Floridas on Epcot Center Orlandos. Selle kavandi koostas Walt Disney enne oma surma 1966. aastal. (Epcot tähendab: Environmental Prototype Community of Tomorrow.) Pärast tema surma siiski ehitati Walt Disney unistus fantastiliseks meelelahutuspaigaks, mis avati 1. oktoobril 1982. Epcot koosneb kahest osast, „Tuleviku maailm" ja „Maailmanäitus", kus tuuakse esile kümne maa eri-kultuuri ja tähelepanuväärsusi.

Kanada põhimotiiviks seal on Chateau Laurier Ottawast. Maade paviljonid on koondatud kauni kunstliku sise-järve ümber, mille keskpunktiks on ameerika georgia stiilis ehitus, ülimoodsa tehnikaga varustatud hiigellavaga. Sellel laval esinesid Evelyn Koopi Kalev Estienne esinemisrühmad veebruarikuu vältuses neli korda päevas ja viis päeva nädalas. Sellele lisandusid veel kahel korral televisioonisaated nende esinemisest.

Evelyn Koopi esinemisrühmad olid kutsutud sinna koos paari teiste kanada laulu- ja tantsurühmadega. Disneylandi koostajad andsid eesti tüdrukutele keskse osa esinemistel, mis saavutas suurepärase mõju publiku hulgas. Kostsid väljendused nagu „suurepärane esinemine", „üleootuste meeldejääv" ja „elegatne ja meeldiv". Paljud tulid publiku hulgast korduvalt esinemisi jälgima. Need 22 tüdrukut, kelledest mõned vaheldusid, andsid suurepärase panuse, esindades Kanadat Epcot Centeris — Ameerika ühes tuntumas ja kaunimas kultuurikeskuses.

ILMUS SUURTEOS

„EESTI VABADUSRISTI KAVALERID"

Kordustrükk samanimelisest teosest, mis ilmus Tallinnas aastal 1935 Vabadusristi Vendade Ühenduse Keskjuhatuse väljaandel. Suures formaadis, eeskujulikus trükitehnikas, nägusas köites, 405 lehekülge. Eesti Vabadusristide originaalkujutused värvitrükis. Teos sisaldab elulood koos piltidega kõige vapramatest kangelastest ja poliitikutest, kes lõid iseseisva Eesti Vabariigi, samuti välismaiste ajalooliste isikute nimed, kes rahvusvaheliselt kaasa aitasid Eesti iseseisvuse teostumisele. Teos on tegelikult Eesti iseseisvuse sünnilugu, mille omamine ikestatud Eestis on poliitiline kuritegu.

Kirjastus Välis-Eesti & EMP Stockholm

Tellimine saata VABA EESTLASE talitusele hinnaga $50.—

RAAMAT SAADETAKSE VÄLJA OHUPOSTIGA ROOTSIST

TOETAGE POLIITVANGE

Vaba Eestlase talituses on saadaval

Eesti vastupanuliikumise kroonikad I ja II köide, üksikköite hind **$20.00, saatekulu $1.—**

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusteos „Kaks kes ei alistunud" **$34.00, saatekulu 01.—**

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusmargid 34 marki poognas, poogna hind **$3.00, saatekulu $0.50**

Mart Nikluse kirjaümbrikud tema sunnitöövangla aadressiga **Tasuta**

Mart Nikluse, Enn Tarto, Lagle Pareki, Tiit Madissoni, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti vabastamisenõudega postkaardid saatmiseks ENSV asehaldurile Karl Vainole Tallinnasse ja NSVL ülemvalitsejale Konstantin Tshernenkole Moskvasse **Tasuta**

Tasuta tellimistele lisada $0.50 saatekulu

HANS MERET'i

TEREMI JUTUSTUS

Estonia mässust, sõjast, Berliinist, KZ-laagrist ja muust

272 lk. (költes raamat)

Saadaval „VABA EESTLASE" talituses

HIND $25.— pluss saatekulu $1.50

Hanno Kompus'e

„KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE . . ."

Hind $11.—, saatekulu 85 c.

Müüdvil „Vaba Eestlase" talituses

Johannes Säägi

VETERINAARINA IDARINDEL

3.

Gatshinasse, oma väeossa jõudsin tagasi septembris ja siia jäime peatuma pikemaks ajaks.

Linn on purustatud. Balti ja Varssavi raudteejaamad olid kannatada saanud, kuid töötasid. Kuna raudtee Gatshina ja Pihkva vahel oli lõhutud, toimus järelvedu ja rinde varustamine veoautodega. Raudteed parandati ja sellega oli juba jõutud nii kaugele, et seal liikus roobastel liikuv suur auto, mille taga mõni vagun.

10. oktoobril sadas paksu lund, mis muutis maanteel liikumise tülikaks. Teed olid paksu lumega kaetud ja libedad, sõidukid sageli maanteekraavis. See muutis rinde varustamise raskeks mispärast varsti andis end tunda toidu napupus, nii inimestel kui ka hobustel. Hobustel oli kaeru, aga koresöödust tuli puudus. Toodi kohale okste purustamise masin, millega jahvatati pehmeid lehtpuu oksi hobustele söödaks. Sõdurite toidu puudujääki hakati täiendama hobuse lihaga, mis minule algul oli vägagi vastik. Polnud sellega harjunud, kuid pikapeale maitses väga hästi.

V

Nii inimestele kui ka hobustele hakati toitu otsima kolhoosidest ja sovhoosidest. Maal ringi sõites kohtasin mitmel pool eestlasi. Eriti palju oli neid Gatshina ja Jamburgi vahelistel raudteejaamade asulates. Need kõik olid kas vanad mehed, naised, lapsed või noored abielunaised. Noored mehed olid kõik punaväkke mobiliseeritud või varjasid ennast. Need, kellega kokku puutusin rääkisid kõik head, aktsendita eesti keelt. Sama lugu oli ka varem, Pihkva ja Luuga vahel kohatud eestlastega, kus nii vanemad kui ka lapsed rääkisid head eesti keelt.

Gatshinas elas võrdlemisi palju eestlasi, eriti endise keiserliku lossi ümbruses ja Tsarskoje Selo poolsel linna serval. Nagu mujal olid ka siin järele jäänud ainult vanad mehed, naised ja lapsed, kes samuti rääkisid laitmatut eesti keelt. Samal ajal asus Gatshinas ka eestlastest koosnev 183. Julgestuspataljon. Neist üks osa asus linna pargis tsaari lossi läheduses, millises teenis selkorral ka praegune Eesti Ohv. Kogu sekretär ül.-ltn. E. Reinas.

Samas üksuses teenisid veel endistest sõpradest Eesti kaitseväest saadik Ollimar Kõva, endine jahisõber ja ta vend Lembit Kõva, praegune „Kivioja peremees". Siis veel Petseri päivilt tuttav noormees K. Nurmis. Temaga otsisime üles ja külastasime tihti Gatshina eestlasi. Ta langes vaenlase püstolkuulipilduja valangust.

Gatshina noored neiud ja naised rääkisid naljalugusid punaarmeest ja venelastest. Gatshina linna servas asus kartulipõld ülesvõtmata kartulitega. Sealt käisid linna elanikud kartuleid võtmas, mis oli aga suure hädaohuga seotud, sest punaarmee oli vagude vahele paigutanud miine mis surmasid ning vigastasid paljusid kartuli võtjaid. Samasuguseid miine olid vankad toppinud kõik teeääred täis.

Nende miinide kohta rääkisid eesti tüdrukud, et enne Soome Talvesõda ei osanud venelased miinidega midagi teha, sealt nad õppisid ja nüüd topivad neid ka sinna kuhu neid vaja ei olegi toppida.

Veel rääkisid nad, kuidas kõik vähegi suutelised kohapealsed inimesed ja Leningradist massiliselt toodud naised olid saadetud Gatshina ümbrusesse kaevikuid kaevama. Nende kohta oli järgmine laul: „Petrogradsksi damatshki ne kapaite jamotshki, pridut nemetskie tankotshki pereidut vashi jamotshki" (Petrogradi daamid ärge kaevake augukesi, tulevad saksa tankikesed ja lähevad üle teie augukestest).

Varem kokkupuutunud eestlased ja ka Gatshina eestlased olid endale toiduaineid varunud ja päris suurt nälga nad ei tundnud. Nad oskasid ka nüüd seda endale paremini hankida. Vene maarahvas oli juba esimesel sõjakuul näljas. Nad korjasid sakslaste kottitest maha pudunenud kaerateri, jahvatasid need käsikivil jahuks, segasid maltsheinaga ja küpsetasid sellest pliidiraual leiba, mis nägi välja must nagu karu sitt. Sõid kõike, nagu hauast väljakaevatud hobuse liha, hiljem ka hobuste soolikaid jne.

Kompanii ülemkokaks oli 60-aastane Ida-Friisi sakslase, kes oli rahuajal omanud suure veoäri ja nüüd vabatahtlikult oma veoautodega rindele tulnud. Ta oli väga osav kokk ja oskas ka hobuse lihast maitsvat toitu valmistada, mida minagai sööma „õppisin". Sakslased valmistasid, lisaks kompanii toidule, oma lemmiktoitu — praetud kartuleid. Nad sõid sedä suure isuga ja pakkusid ka minule: **Ütlesin: „Hobuse liha ‚harjutasite' mind sööma, aga hobuse rasvaga praetud kartulid minul kõrist alla ei lähe."**

Kord nägin kui al.ohv. Schulmann sai kodust pakikese, milles oli ka pisikene tükikene seapekki. Järgmisel õhtul oli jälle praetud kartulite söömine. Kui mina ruumi läksin hüüdis Max Bauer: „Johannes, tule söö nüüd, need on praetud Schulmannile saadetud pekiga". Läksin ja nuusutan, lõhnas tõesti isuäratavalt, nii et ei jõudnud kiusatusele vastu panna ja hakkasin suure isuga sööma. Kui söök söödud küsisid kamraadid, et kuidas maitses? Vastasin, et väga maitsev. Nad pahvatasid naerma. Nüüd oli mul selge, et need kartulid olid ka praetud hobuse rasvaga. Maitses hea, nüüd oli ka see „amet" sakslastelt õpitud.

VII

Lisaks muudele pahedele lisandus uus täide näol. Suvisel soojal ajal oli võimalik ennast ja pesu pesta ning maal ka vahel saunas käia. Gatshinas, hilissügisel ja talvel ei olnud algul seda võimalust, mille tõttu algas täide nuhtlus. Midagi tuli ette võtta, et neist lahti saada, sest ei olnud kuigi mugav tunne neid oma krae vahel kanda.

Kord tuli sõber Grabovsky minu juurde ja ütleb, et tema on sauna leidnud ja kutsus seda vaatama. Rõõmuga läksin kaasa ühe majani, kuhu ta mind sisse kutsus. „See on ju elumaja," ütlesin temale. „Tule edasi" ja viis mind väiksesse kööki, kus oli pisikene tugevate raudadega pliit. „Toome raudadele kive ja kütame pliidi tuliseks, puid saame sellest pommi tabamusest lõhutud majast. Tore mõte! Kütame ‚sauna' kuumaks, riputame pesu ja rõivad pliidiraudade kohale, leili visates kõrbevad täid ja teised ei julge saunast lõhnavasse pesusse tulla," lausus sõber. Mina olin asjaga nõus ja varsti oligi „saun" kõetud, täid hävitatud ja ise ka korralikult puhtaks pestud.

Sama sõber viis mind linna serval, meie asukoha läheduses asuva venelaste varjendi (punker) juurde ja lausus: „Johannes, laseme sellest sauna teha." Hea mõte. Leidsin venelase, kes ehitas varjendisse sauna kerise, tegi lava ja asetas paar lauda põrandale, et jalgadega savisse ei takerduks või koguni põlvini sisse ei vajuks. Sama venelane jäi meile ka saunakütjaks, veetoojaks jne. Sauna ehitamise ja saunamehe ameti eest sai ta tasu leiva ja sigarettide näol.

Järgneb

„VABA EESTLANE"

on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Lugeja kirjutab
ESTO MACHO mats matsidele?

Maakondlikul Killapeol esines ka Elmar Maripuu noorteteater. Ja tõepoolest — terve rida juba ammu skaudieast väljakasvanuid ja jõudsalt keskikka sammuvaid noori esitas mitu lõkkenaljade liiki kuuluvat elavat pilapilti. Kuna ettekantava sisu ja tekst ei nõudnud näitlejaoskusi, siis peale Heli Kivilahe keegi ei proovinudki luua illusiooni teatrist. „Suitsetamise õppetunni" nime kandvas palas ilmnes siiski, et ka Maripuu soontes näitlejaveri voolab, kuid tema eelmistest esinemistest tuntud klisseedesse kaldumine jättis tahtmatult mulje, et ta oma kunstniku vere voolamist ei püüa eriliselt suunata.

Üldpealkirja all „Esto Macho" esitati mitu kõverpeegli pilti eesti mehe üldtuntud ja erandlikest esindajaist. Ja mitmed naerupuhangud kinnitasid, et teksti autor pole eesti ühiskonnas kinnisilmi elanud. Kahjuks ei vaadeldud kõiki mehise mehe esindajaid samasuguse tähelepanelikkuse ja teadmistega. Nii pani autor kaks täiesti erinevat seisukohta ühise pealkirja alla „Ei mingit kompromissi reaalsusega!" Võib-olla küll, et paljud vanema põlvkonna mehised mehed arvavad, et rahvuslikult mõtlev eestlane võib muutuda kommunistiks nende kirjandust lugedes, ning sellise naiivse arvamise tõgamise kohta pole põhjust nuriseda. Heita aga samasse mõtlemisevaeva vältijate kilda ka need, kes väidavad et ainult eesti keelt valdavad isikud saavad eestlased olla, on enamuse eestlaste ja paljude meie tuntud teadlaste ebaaus pilkamine. Oleks ju üpris ebaloogiline igipõlist prantslast eestlaseks pidada pelgalt selletõttu, et ta prantsuskeeles on omandanud põhjalikud teadmised eesti kultuurist ja ajaloost. Niisama mõttetu on väita et Ameerika Ühendriikides sündinud ja üleskasvanud, eestlust ainult oma vanemate päritolu ja Seedriorul õllejoomise kaudu tunnetav, ainult ingliskeelt kõnelev isik saab olla rahvuselt eestlane selle sõna põhilises tähenduses.

Peale paari kitarri saatel esitatud laulu, mille kavasolemist ei õigustanud muusika ega sõnad, jäi arusaamatuks ka kellele või milleks oli mõeldud mehesuuruse hundipoja poolt esitatud pala. Kas taheti hundumängude pilkava kirjeldusega näidata, et lapsena hundulaagrist osavõtt ja seal sümboolselt saadud mängumõõga löök võib veel meheeaski tunnetatava piinlikkuse-muhu tekitada, või oli see mõeldud etteheiteks noortejuhtidele, et laste mänguteemadeks pole senini veel valitud vaikivat ajastut, olukirjeldusi vaestepatuste alevist ega Kohtla-Järve kapatsiteedist Leningradi elektrienergiaga varustamisel? Või taheti 20. ja 35. aastaste[illegible] eesti noortele soovitada, et nad [illegible]aks olemast kultuuriliselt ja üh[illegible]kondlikult passiivsed eestlased ain[illegible]t selle pärast, et juhid ja vanemad neid lapseeas idealistlikus vaimus püüdsid kasvatada? Oleks ülim aeg, et uus sugupõlv asuks kujundama eesti ühiskonda paremaks ja elujõulisemaks kui seda suutis teha see põlvkond, kes oma kogemuste põhjal siiralt pidas rahvuslikku idealismi positiivseks nähtuseks.

Harri Kivilo

Rahvatants on Toronto Eesti Keskkoolis õppeaineks. Pildil grupp rahvatantsijaid hiljutisel omaloomingu õhtul. Foto: Vaba Eestlane

„Leelo" koori uuestisünd

Koorijuht Eerik Purje pihib oma koorijuhi kogemusi

„Vaba Eestlase" andmeil on Torontos koorilaulu alal midagi juhtumas, mida ei saa ehk lausa uudiseks nimetada, kuid erakorraliseks sündmuseks kindlasti. Segakoor „Leelo", kes rida aastaid tagasi tegevuse lõpetas, on juba mitu kuud vaikselt harjutanud ning kavatseb kevadel kontserdiga hakkama saada. Pöördume koorijuhi Eerik Purje poole ja palume jutustada sellest, mis teoksil.

Kui süüdlast otsite, siis selleks tunnistan end kohe ja kõhklemata. Olen ühenduses koorilauluga viimasel ajal nii valusalt vitsu saanud, et teen mis tahan, ega küsi kelleltki luba. Keretäis on ette garanteeritud, las ma siis vähemalt teenin ta välja.

„Leelo" alustas oma tegevust 20 aastat tagasi ja kandis algul noortekoori nimetust. Järelkasvu puudus meie koorides andis end väga valusalt tunda ja see probleem ootas lahendajat.

Võtsin selle ülesande endale ja loobusin samal ajal kõigist teistest kooridest, kellega ma aastaid olin kibedalt tööd murdnud.

Uus ülesanne, mis tundus üllana, nõudis täit panust. Selle töö tulemusi peaks meie koorilaulu armastav publik mäletama. Kakskümmend aastat, seega oli juubel ukse ees ja põhjust pidutsemiseks ülearu. Hakkasin jälle lauljaid kokku ajama ja mõtlesin, et olen vist küll ainuke ema maailmas, kes sama last kaks korda peab sünnitama paaridekaadilise ajavahemikuga. Aga välja sai need valud kannatatud ja isegi külalisi julgesin varrudeks kutsuda. Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori taktikepp on pärast mõningaid eksirände jõudnud taas sinna, kus ta kõige kindlamalt istub. — Olaf Kopvillemi pihku. See tubli lauluorganisatsioon lubab tulla ja tõestada, et ta on suuteline laulma

Eerik Purje

morimeel polnud permanentset kahju saanud, oli ka selge, et kolikamber võib veel esialgu oodata ja mul tuleb minna rahva keskele, keda nii kaua on siiralt armastatud.

Mõte liikus „Leelo" suunas. Koor oli küll tegevuse lõpetanud, kuid organisatsioon polnud likvideeritud. Asutamisest sai kakskümmend aastat, seega oli juubel ukse ees ja põhjust pidutsemiseks ülearu. Hakkasin jälle lauljaid kokku ajama ja mõtlesin, et olen vist küll ainuke ema maailmas, kes sama last kaks korda peab sünnitama paaridekaadilise ajavahemikuga. Aga välja sai need valud kannatatud ja isegi külalisi julgesin varrudeks kutsuda. Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori taktikepp on pärast mõningaid eksirände jõudnud taas sinna, kus ta kõige kindlamalt istub. — Olaf Kopvillemi pihku. See tubli lauluorganisatsioon lubab tulla ja tõestada, et ta on suuteline laulma nii omapead kui meiega koos. Ka veteranide kvartett ähvardab oma osavõtuga. „Leelos" laulavad ju teatavasti ainult noored, mis sellest, et mõned, nagu näiteks ma ise, on noored olnud juba hea tüki aega. Veterani staatusega annab see asi ära klaarida ja igavene noorus jääb alles.

Lõpuks veel raasuke jahmatamapanevat aritmeetikat. „Leelo" juubelile mõteldes avastasin, et kui 1945. aasta varasuvel Putlõse metsa vahel rivikorras läbi vihma marssisime ja leitnant Elmar Aru komando all koorilaulu üürgasime, siis sai alguse minu abielu eesti koorilauluga.

Viis astat hiljem olin juba perekonnapea, sest siis asutasin Austraalias oma esimese koori.

Kas need numbrid ei vihja ka mingisugustele juubelitele? Meenub tuttav fotograaf, kes oma pulmapäeval ei raatsinud ühtki konkurenti kohale kutsuda, vaid tegi oma pulmapildid ise. Jah-ütlemise ajaks jõudis korraks pruudi kõrvale, aga ülejäänud talituse kargas mööda kirikut ringi kui kilk ja klõpsutas. Tunnen end temaga praegu hästi võrdsena. Juubelid on vägevad, aga kus on pärjad, pildid ja pasunad? Puhu aga ise, poju! Kui võisid aasta eest iseenda matusetalitusest aktiivselt osa võtta, mis kunst on sul siis iseend[illegible]le juubeliks pilli puhuda. Mis sest, et su kopsud fanfaarideni ei küüni, pajupillisoolo võib ka teinekord päris huvitavalt kõlada. Küllap pead kord ise ka endale nekroloo[illegible] kirjutama. Enne aga kohtame veel 4. mail Lawrence Park Collegiate'i auditooriumis.

KODUMAA UUDISED

Narva-Jõesuus avastati kalurikolhoosi juures kaks KAMAZ'i koormat peipsi tinte. Juba kaugelt oli tunda kalahaisu. Peipsi kalurid olevat tublid mehed ja püüavad plaani järgi ja ka üle selle, kuid kalurikolhoosi „Peipsi Kalur" külmutusseadmed ei pea alati vastu. Siis viiakse järvekala mereranda, sealt merele külmutuslaevadele, kus toimub sügavkülmutus. Hiljem tuuakse kala jälle randa tagasi ja veetakse mööda maad laiali. Nii tehti möödunud aastal, kuid „Peipsi Kalur" jättis selle eest „Oktoobri" kalurikolhoosile umbes 7000 rubla tasumata, mistõttu enam uut lepingut ei sõlmitud. Nii seisid autod rannas ja kala haises. Samal ajal Kohtla-Järve kalakaupluses polevat üldse värsket kala olnudki, ja see olevat suur defitsiitkaup. Samasugune olukord olnud ka Narva kalakaupluses.

Mai alul oli Hiiumaa kalarandades kevadine suurpüük täies hoos. Kuna meres oli tänavu talvel jää nõrgem, saadi Haldi, Sõru ja Suursadama rannas seisevnoodad varem merre lasta. Salinõmme ja Puulaiu sadamaist mindi ka varem soomkala püügile. Kõige saagirikkamad olid esimestel päevadel Haldi mehed. Tänavu on nad lühikese ajaga Mardihansu ja Külalahest kuue mehega välja toonud üle saja tonni räime.

☆

Kodumaal on 24. veebruar valimiste päev, kus toimuvad Eesti NSV Ülemnõukogu valimised. Eestimaa tulevased „parlamendiliikmed" näivad olevat enamuses „vennasvabariikidest". Nii kandideerivad Tallinnas Galina Ugalkova, Nikolai Ganjushov, Vassili Koltakov, Zoja Matjushkina, Aleksandr Kudujavisev ning imede imena ka eesti nimega mees Boris Tamm.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad

üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:

Leida Marley 223-0[illegible]60
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

NOORTE VABA EESTLANE

Sõnum ajalehes

Rudyard Kiplingi aegumatu reegel

Inglise kirjamees Rudyard Kipling (1865—1936) oli ajakirjanik, kirjanik (Dzhungliraamat) ja Nobeli laureaat 1907. Ta kirjutas väikese salmikese selle kohta, mida peab sisaldama iga ajalehes avaldatud sõnum:

I keep six honest serving men
(They taught me all I knew);
Their names are WHAT and WHY and WHEN
And HOW and WHERE and WHO.

Eestindatult kõlaks Kiplingi salmikene järgmiselt:

Mul ausaid sulaseid on kuus
(Mu tarkus nende aidas);
Neil nimedeks MIKS, MIS ja KUS

Ja MILLAL, KES ja KUIDAS? Nii siis, kui kirjutate ajalehele mõnest toimunud sündmusest, jälgige Kiplingi aegumatut reeglit: MIS see oli ja KUS see toimus? MIKS, mis puhul? MILLAL see oli, KES seal tegelesid ja KUIDAS, mis nad tegid?

Heino Jõe

Happevihm

Happevihm on tõsisemaid loodusе probleeme tänapäeval, mõjutades Põhja-Ameerikat, Euroopat (eriti Skandinaaviat) ja varsti kogu maailma.

Reostus ehk pollution, mis on väävli (sulfuri) ja lämmastiku (nitrogeni) tulemus, on happevihma peapõhjus. Reostus tuleb õhku peamiselt sõe ja õli põletamisest, maagi sulatamisest, õlide rafineerimisest, tööstuste ahjudest ja mootorsõidukitest. Väävliühend „sulfur dioxide" ja lämmastikuühendid „oxides of nitrogen" kantakse tuultega minema ja reostab väga harva seda rajooni, kus ta on produtseeritud. Tuul kannab neid kemikaale gaasidena vahest tuhandeid miile ja need muutuvad pilvedes füüsiliseks, sel juhul langedes vihma või lumena maa peale. Vahest kui seda keemilist muudatust ei juhtu, siis langeb hape gaasina maa peale.

Loodusteadlased teavad, et happelised sademed mõjutavad drastiliselt keskkonda, eriti jõgesid ja järvi. Happe mõju on näha ka inimese poolt ehitatud struktuuride ja hoonete peal, kardetakse et see võib tulevikus hakata metsi ja taimestikku hävitama.

Kõige suurem mure on praegu, kuidas see mõjutab veeloomade elu järvedes ja jõgedes. Eriti ohus on järved graniitkivi rajoonides, kuna neil pole seda neutraliseerimise võimet, mis on lubjakivil. Praegu on ohus paljud järved Kesk-Kanadas ehk n.n. Pre-Cambrian Shieldil, kus aluspõhi on graniit.

Ühendriikidest tuleb 49% reostust, mis siin Kanadas muutub vihmaks. 31% on meie oma tehtud ja 20% tuleb kuskilt kaugemalt. Kõige rohkem aga tuleb seda Ohiost, Indiaanast ja Pennsylvaniast, kust tuuled puhuvad selle Kesk-Ontariosse — eriti Haliburtoni ja Muskoka kohale. Nii on ka Kotkajärv kindlasti mõjutatud. Aasta keskmine happe (pH) pind Muskokas on 4 kuni 4,2, mille happelisus on tomati ja õuna vahel.

Juba praegu on Ontarios 120 kaladeta järve ja New Yorgi osariigis 200. Suhkruvahtrad Kanadas annavad igal aastal vähem mahla, millest siirupit teha. Seda arvatakse happevihma süüks. Teisel pool ookeani on sama lugu. Mitusada järve Norras ja Rootsis on surnud, võibolla isegi mõned Eestis on ohus. Lumivalge Taj-Mahal Indias on pruuniks tõmbumas, Saksamaal surevad metsad ja Kreeka vana tempel Parthenon on viimase neljakümne aasta jooksul rohkem lagunenud kui enne seda 2500-aastases ajaloos.

Üks elav näide surnud järvest on Lumsdeni järv Georgian Bay põhjapoolses otsas. Ta suri aeglaselt ja vaikselt. Inimesed rääkisid, et järv oli ennevanasti pruunikas-roheline ja põhja ei näinud — just nagu meie Kotkajärv. Nüüd on järv briljantne türkiis, kuid selles pole enam kalu, tigusid ega ka väikesi vähke. Isegi mitte konnasid. Kõik umbrohud ja veetaimed on kadunud. Järv on täiesti surnud.

RIINA KINDLAM

Toronto Eesti Täienduskeskkooli 3. klassi õpilane, vanemgaid ja salga juht eesti gaidide Rajaleidjate lipkonnas, Kungla rahvatantsu-rühma liige. Huvialad — talvel suusatamine, suvel looduse vaatlemine ja joonistamine. Eriti huvitatud keskkonna-probleemidest ja loodusest, kavatseb tulevikus õpinguid sel erialal.

Me peame reostamise lõpetama enne kui asi täiesti käest ära läheb ja meil pole enam kalastamist, metsandust, põllundust, hooneid, ilusaid looduslikke paikasid ega ka tervist. Vaja on seada reostamise kontrollid vabrikute korstnate otsa, põletada ainult puhast sütt ja üle minna mitte-reostavatele energiavahenditele. Projekt maksab umbes 2 miljardit dollarit. Kui seda ei tehta, kaotavad Kanada ja Ühendriigid igal aastal mitu miljardit dollarit ainult kalastuse ja metsanduse puudumise tõttu.

Varem Ühendriigid ei taibanud, kui ohtlik see on. Nüüd nad juba märkavad ja kaks maad räägivad sellest pikemat aega.

Mina tahan tulevikus õppida bioloogiks ja võibolla saan kord ka happevihma aidata elimineerida. See on hea, et inimesed tänapäeval teavad sellest rohkem ja mõistavad kui ohtlik see on.

Riina Kindlam

Kotka-Karla

Kotka-Karla käis katkise kuuega. Kinga kontsud käimisest kõverad. Kõht korises keres. Kotti kandis kaelas. Kotis kuivanud koorikud. Külas kiskus kaalikaid kotti. Küla keskelt kuulis kisa. Küla koerad kargasid kallale. Kotka-Karla kaitses kepiga. Kotka-Karla karjus kõvasti: „Kuradi koerad!" Koerad kargasid kaugemale. Karlal kepp katki. Karla kargas kuusikusse kuni koerad kadusid. Karla käis koju kiiresti.

Martin Tabur

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 23. aprillil 1985 — Tuesday, April 23, 1985

Peetri koguduse leeriõpilased

4. mail õnnistatakse Peetri koguduses järgmised leeriõpilased.

EESTIKEELNE KLASS:

Abe, Lisa Kristina, Eisrat, Tarvo Einar, Holmberg, Erika Andres, Küng, Ruth Aili-Mai, Küng, Tõnu Andrus, Mell, Andres Peter, Metsala, Pia Ann, Pint, Paul Robert, Randmaa, Christina Monika, Silm, Kristina Ingrid, Valter, Eerik Uku, Vasila, Henrik Madis.

INGLISKEELNE KLASS:

Edelsward, Kristen, Chorowiec, Nikolai, Kivi, Anita Christine, Kivi, Janet Diane, Loit, Eric Norman, Sepp, Aleksander William, Sepp, Katharine Julia, Soaru, David Paul ja Viitre, Peeter.

VÄLJASPOOL TORONTOT:

Kupcis, Alexander Etkers.

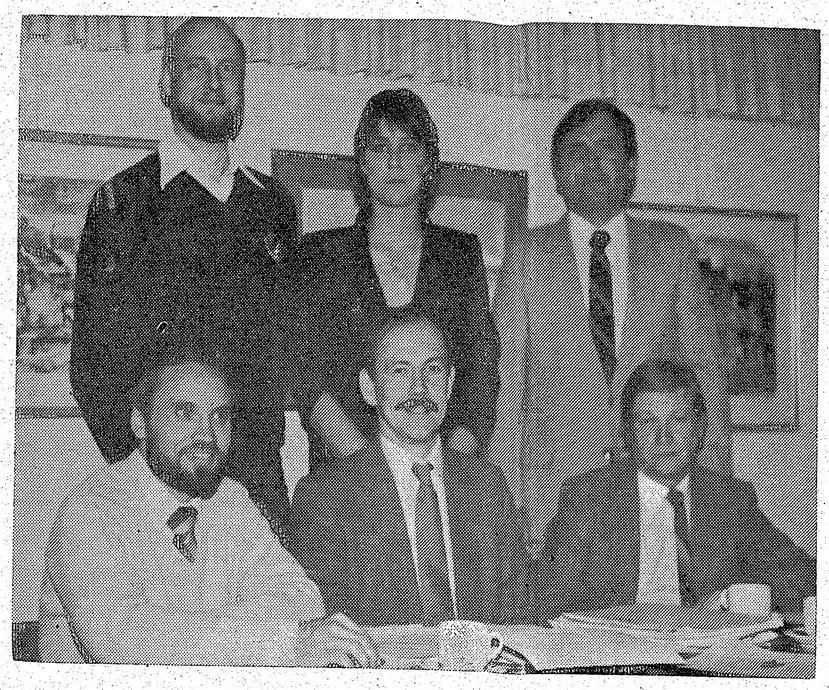

Eesti noorte Spordilaager '85 korraldav toimkond. Pildil vasakult Tiit Romet, Jaan Schaer, Ilmar Kaljurand, Raivo Remmel, Viivi Holmberg ja Valdeko Novek.

Foto: Ilme Lillevars

The Nightingale-Bamford Chorale TE Baptisti kirikus

Pühapäeval, 14. aprillil andis ameerika tütarlastekoor The Nightingale-Bamford Chorale Maaja Roosi juhtimisel vaimuliku kontserdi Toronto Eesti Baptisti koguduse kirikus. Lisaks koorile osalesid kontserdil solistidena sopran Stacie Poole, bass-bariton Jaan Medri — klaveril Mary Ann Brown ja orelil Charles Kipper, samuti mõned meeslauljad Toronto ülikooli muusika-fakulteedist.

Ulatuslik kontserdi kava hõlmas erinevatest muusikalistest perioodidest ja keskkondadest pärinevaid helindeid. Koor esitas 27-liikmelises koosseisus järgmised kompositsioonid: J. S. Bachi elavaloomulise ja laulutehniliselt nõudliku „Wir eilen mit schwachen doch emsigen Schritten", R. Tobiase klassikuks kujunenud suurejoonelise „Eks teie tea" eesti keeles, K. Raidi kaasaegses helikeeles, ent gregooriuslike kirikulaulu sugemetega kolm eripalgelist kiituselaulu — Gloria, Credo ja Alleluia, neist viimane laulu- ja kooritehniliselt eriti nõudlik. Hal Johnsoni seatud spirituaali „Honor! Honor!", kaks Helen Tobias-Duesbergi uinulaulu „Tipa-tapa" ja „Uinu mu ullike", Norman Dello Joio huvitava ja komplitseeritud klaverisaatega juubeldava „A Jubilant Song" ning lõpuks Gabriel Faure ulatusliku „Requiemi" meeslauljate kaastegevusel.

Tugeva kooridistsipliiniga ja ilmselt põhjalikku häälekooli saanud koor esitas kõik palad nõuetava muusikalise väljendusrikkuse ja iseloomuliku tõlgitsemisega. Kõigele muule positiivsele lisaks hämmastas Bachi helindi esitamisel häälerühmade vokaliseerimise põhjalik töötlus. Tobiase juures oli koor, eriti aga sopranid, väga ühtlased ja tämbri poolest nauditavad. Raidi kiituselaulude tsüklis peaks kahe esimese laulu juures esile tooma altide toredalt väljatoodud, ent dünaamiliselt mitte domineerivaid liikumisi. Tõlgitsuslikult oli usutunnistuslik „Credo" väga haarav. Viimases laulus võis imetleda sünkoopiderikka pala esitamise täpsust, mis kohati meenutas eesti rahvalaululikku skandeerimist. Välja arvatud solist Regina George, oli spirituaal pisikeseks komistuskiviks kontserdi kavas, kus kohati oli kuulda üksikuid hääli ja häälerühmade omavahelist pisitülitsemist.

Uinulaulud esitati imeilusalt ja hea diktsiooniga eesti keeles — järsud dünaamilised kontrastid olid siiski tõlgitsuslikult küsitavad. „A Jubilant Song" oli sellevastu näide koori ja klaveri suurepärasest koostööst — kohati võis tunda koori poolt nõrka forsseerimist, ent see polnud häiriv. Faure ulatuslik „Requiem" esitati teatud sordiini all, rahulikus tempos, omane helitöö sisulisele sõnumile.

Kokkuvõtlikult oli see väga meeldejääv muusikaline sündmus ja koori rahvusvaheline reputatsioon täiesti mõistetav. Lisaks tunnustusele tohutule tööle, mida Maaja Roos on kooriga teinud, võlgneme temale veel erilise tänu eesti koorilaulu tuvustamise eest maailma muusikafoorumil kõrgetasemelise kooriga, mis on väga paindlik erinevate nõudlike muusikaliste probleemide lahendamisel.

O.-K.

Kaitske oma väärtuslikke kasukaid ja hoidke need FURS by FINN'i moodsas külmutusruumis.

Meil on täielik Fur Service, mis garanteerib rahulolu. Helistage meile kohe tasuta äratoomiseks

Tel. 488-1701

FURS by FINN

191 Eglinton Ave. East

9:30 e.l.—6:00 p.l.

Neljap. 7:30 p.l.; Laup. 5:00 p.l.

wintario

18. aprillil peetud Wintario loterii loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. A878051, $100.000 võitsid — B803732, D375888, B531406, $10.000 — 581768, 138328, $1000 — 22970, $100 — 5340, $50 — segijärjekorras numbrid 144566, $10 — 198 ja tasuta piletiraamatu nr. 52. Nädala müstilise preemiavõidu, Plymouth Voyager — 387742.

Eesti noorte „Spordilaager '85" Jõekäärul august 3.-10.

Mitmeid koosolekuid on peetud, eeltööd tehtud, ootame nüüd laagrist osavõtjaid registreerimiseks. Aeg on tulnud, mil enam ei saa meie eesti noorte spordioskused langeda madalamale tasemele. Nüüd on aeg ja võimalus seda olukorda pidurdada, aga see nõuab eesti ühiskonna rahalist toetust ja lastevanemate huvi, et nad oma lapsi saadaksid spordilaagrisse. Meil on mitmeid eesti noori, kes on silmapaistvaid tulemusi saavutanud oma alal, aga neid on vähe.

Jõekääru spordiväljak seisab tühjana suvel peale lastekodu tegevust. Seal on esimene 400 m jooksurada Kanadas, jalgpalliväljak, võrkpalliplatsid, tenniseväljakud, korvpalliväljak ja 25 m ujula. Kõik võimalused on olemas, kui on ainult tahet neid korda seada ja kasutamisele võtta.

Juhatus näeb ette, et kavatsetav Spordi Laager jääb iga-aastaseks ürituseks, kus programmi ulatus suureneb. Registreerimislehti levitatakse varsti eesti koolides, skautide, hundude, gaidide ja hellakeste organisatsioonides, kirikutes ja posti teel nendele, kes soovivad.

Toronto Eesti Naisselts on avanud oma lahked käed ja lubanud olla toetavaks organisatsiooniks, lastes kasudada Jõekääru maa-alasid.

Programmi töötab välja Tehniline Komitee koosseisus: dr. Jüri Daniel, dr. Jaan Roos, Taimo Pallandi, Tiit Romet, Arvo Tiidus ja Jaan Laaniste. Põhioskuste arendamiseks on valitud neli ala: jalgpall, võrkpall, tennis ja kergejõustik. Treenerid on kõik kvalifitseeritud õpetajad oma spordialal. Programmile lisaks ehitatakse „Tervise Rada", korraldatakse vee- ja spordimänge. Idee on, et noorel ei ole aega igavust tunda ja õhtul ootab magamiseaega.

Laagri juhatus koosneb järgmistest isikutest, kes on selleks oma aega vabatahtlikult annetanud: Viivi Holmberg, Valdeko Novek, Jaan Schaer, Taimo Ilves, Ilmar Kaljurand, Raivo Remmel ja Tõnu Orav. Laagri juhatus on kohal kogu laagri kestvuse ajal Jõekäärul. Laagri registreerimislehe saamiseks võtta kontakti kas Jaan Schaer'iga, 2932 Windjammer Rd. Mississauga, Ontario L5L 1S7. Tel. 820-6592 või Valdeko Novek'uga, 37 Amberly, Scar., Ontario M1R 4K5 Tel. 444-9224. Laagrimaks on $125.00 lastele, kes on 7—18 aastat vanad.

Toetused: Tshekk välja kirjutada EESTI SIHTKAPITAL KANADAS ja saata laekurile: Raivo Remmel, 9 Comet Court, Toronto, Ontario M4A 2H2. Tel: 759-7046.

Tulge appi, teeme sporti ja toetame noori sportlasi!

Sündmuste kalender

Neljapäeval, 25. aprillil kell 7.30 õhtul Eesti Majas TE Aiandusklubi laudkonnavestlus „Kevad aias".

Neljapäeval., 25. aprillil kell 7.30 õhtul ja laupäeval, 27. aprillil kell 6 õhtul TE Baptisti kirikus dr. Taimi Proosi tervishoiuloengud „Meie tunded argielu probleemides".

Reedel, 26. aprillil ja laupäeval, 27. aprillil TE Baptisti kiriku alumises saalis Peeter Kaupsi ja Margi Kaups Taylori maalide näitus.

Reedel, 26. aprillil kell 8 õhtul Tartu College'is Akadeemilise Kodu korraldusel Mai-vastuvõtt.

Laupäeval, 27. aprillil kell 5 p.l. Peetri Kiriku saalis Toronto Ap. Õigeusu koguduse Näitemüük-Perekonnaõhtu.

Pühapäeval, 28. aprillil kell 12 päeval Eesti Maja keskmises saalis E. Pensionäride Klubi loterii.

Pühapäeval, 28. aprillil kell 6 õ. Tartu College'is Helmi Betlema juubelikontsert.

Pühapäeval, 28. aprillil, kell 2.30 p.l. Hamilton Public Library, H.E.S. Segakoori kontsert.

Kolmapäeval, 1. mail Tartu College'is loeng „Luuletaja Aleksis Rannit" — prof. Galina Kruberg.

Laupäeval, 4. mail kell 7 õhtul Lawrence Park Collegiate aulas Segakoor „Leelo" 20. aastapäeva kontsert.

Esmaspäeval, 6. mail kell 7.30 õhtul Tartu College'is dr. Kersti Linaski loeng „Asta Villmanni loeming".

10.—12. maini Westburi hotellis All Saints Centre'is Kalevala 150. aastapäeva pidustused.

Laupäeval, 11. mail T.E.R.R. „Kungla" mai-ball, Queen Elizabeth Bulding.

Pühapäeval, 19. mail kell 3 p.l. Ryersoni teatris „Kalurineiu" kordusetendus.

Esmaspäeval, 27. mail kell 7.30 õhtul Tartu College'is loeng „Eesti sõdurid ja eesti kultuur – ühisjooni ja isepärasusi" — dr. Heino Susi.

SÜNNIKUULUTUS

Anne ja Tõnu Altosaar

teatavad rõõmuga

Peeter Tõnu

sünnist 21. aprillil 1985

Propaani jõul töötavad sõidukid rangema kontrolli alla

Alates 30. aprillist 1985 peab igal propaani jõul töötava sõiduki tuuleklaasil olema tähis, mis tähendab, et sõiduki propaani süsteem vastab ettenähtud julgeoleku nõuetele. Tähise puudumisel võidakse sõiduki omanikku karistada 10.000-nde dollarilise rahatrahviga või aastase vangistusega. Et vastavat tähist omandada peavad sõidukite omanikud laskma oma autosid inspekteerida vastavais inspektsiooni punktides (Motor Vehicle Inspection Station) määritlemaks, kas sõiduki propaani süsteem vastab Ontario Transpordi ja Kommunikatsiooni ministeeriumi julgeoleku nõuetele. Kui sõiduk ei rahulda mainitud nõudeid, siis on politseil ja ministeeriumi ametnikel õigus eemaldada sõiduki numbriplaadid ja neid ei tagastata enne, kui vastavad täiendused või parandused propaani süsteemis on läbi viidud.

N. Liidu diplomaat mõrvati Indias

NEW DELHI — Kaks meest mootorrattal sõitsid mööda N. Liidu diplomaadi autost ja tulistasid läbi akna surnuks N. Liidu diplomaadi Vladislav Khitzichenko. Tema abikaasa ja autojuht said kergemaid vigastusi.

Paar päeva varem jäi kadunuks N. Liidu saatkonnaametnik Igor Gezha, kui ta oli sõrkimas linna pargis. Viimase kadumise kohta on India ajalehed arvanud, et ta võis ära hüpata. Khitzichenko mõrvamine oli viimane seerias, kus välisriikide diplomaatide vastu on tehtud mõrvakatseid viimase kolme aasta jooksul. Üheks arvamuseks on, et mõrvarid võisid olla afgaanid, kes protesteerivad sellega nende kodumaa okupeerimise vastu N. Liidu poolt.

Eestlane mõisteti altkäemaksu võtmise pärast kümneks aastaks sunnitööle

MOSKVA — Eesti ametnik, kes juhatas riiklike bensiinijaamade tegevust mõisteti kümneks aastaks sunnitööle altkäemaksude võtmise pärast töökohtade vahendamisel, kirjutas N. Liidu ajaleht. Ametnik võttis umbes 800 Kanada dollarit iga töökoha eest, mis omakorda võimaldas teha ekstra raha, müües riigi bensiini mustal turul. Tööandja, kes ei reageerinud mehe vastu avaldatud kaebuste puhul, vallandati ja mitmed teised ametnikud said noomituse.

Dubois' „Seitse ristisõna" Vana Andrese kirikus

Suurreedel toimus Vana-Andrese kirikus kannatusaja kontsertjumalateenistus. Koguduse segakoor, solistid ja orel esitasid Asta Ballstadti juhatusel Theodore Dubois' vaimuliku kantaadi „Seitse ristisõna". Teenisid õp. Udo Petersoo ja õp. Elmar Pähn, orelil Tiina Mitt-Kreem.

Theodore Dubois (1837—1924) vaimulik kantaat kanti ette esimest korda Pariisis suurredel 1867 autori juhatusel. Alates sellest on mainitud kantaadi populaarsus kasvanud tänapäevani. Praegu peetakse seda üheks suurimaks kannatusaja meistriteoseks.

Vana-Andrese koguduse segakooril ajaliselt väga sobivalt valitud „Seitsmes ristisõnas" laulsid alt Irene Loosberg Maria osa, tenor Georg Soans ja bariton Jaan Medri Jeesuse osa, orelil oli kaastegev David Bickle.

Juba koori esimene sisseaste Asta Ballstadti juhatusel oli üllatuslikult võimas ja dramaatiline. „Löödagu risti, tulgu tema veri meie ja meie laste peale!" Mitmed lauljad mainisid, et seda oli raske õppida, kuna sõnad ei ühtu meie mõtteviisiga, et neid sõnu peaks laulma kurjategijate koor. Tänu koorijuhile ja koorile nende huvitavate tõlgenduste eeest.

Asta Ballstadti juhatamine on selge ja „seaduspärane", ei mingeid ülearuseid liigutusi, nõnda on kerge laulda, eriti siis kui peab nooti kasutama. Ka keskpärase viiuliga on võimalik meistrikätes ilusat muusikat teha. Alt Irene Loosberg, lauldes Maria osas soprani oli helivärvilt väga sobiv ja dramaatiliselt hea kõigis osades kus ta iganes laulis. Tenor Georg Soansil oli kõige pikem soolode osa ja seega kõige pingerikkam, kuid mille ta lahendas sujuvalt ja meeldivalt. Eriti hea oli Soansi ja Jaan Medri duett teises ristisõnas. Bariton Jaan Medrit oleme vähem kuulnud, seda uudsem oli tema professionaalne esinemine ja meeldiv hääl, eriti neljandas ristisõnas, mis on kirjutatud täielikult baritonile.

Orelil saatja ja solist David Bickle käsitses suurt instrumenti väga teadlikult, kasutades vastavalt paljusid registreid. Kord kõlasid arhailised pasunahääled, tuletades meelde, et sündmustik on kauges minevikus, siis jälle ilutsev, vaikne ja abistav saade solistidele ja koorile. Kontserdi lõpu eel, kui mäed kõikusid ja hauad avanesid ning kaos ja terror võimutses, demonstreeris ka organist oma võimeid.

Rahustavalt mõjus kontserdi lõpul koraal „Sind kiidame Kristus, sulle laulame, sind täname Kristus."

Jumalateenistuse osas koguduse organist Tiina Mitt-Kreem esitas J. S. Bach'i „Valik prelüüde, G-moll Fuuga ja Fuuga nr.1".

Kirikutäis rahvast lahkus suure elamuse võrra rikkamana, mõistes kannatusaja ja suurreede tähtsust nii ligidalt.

A. K.

Alan Alajaan vabastati

Eesti poliitvang Alan Alajaan, mõisteti 1983. aasta määramata ajaks vanglasse, kuna ta püüdis N. Liidust välja pääseda. Teda hoiti kinni Leningradi psühhiaatrilises vanglas (Arsenalnaja 9, Uchrizhdinie US-20 — St. 5), vabanes neli nädalat tagasi, enne ülestõusmisepühi ja võttis osa pühadeaegsest jumalateenistusest Tallinna katoliku kirikus. Saadud ravile vaatamata olevat ta ikka „sama mees".